

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 5.

V Celovcu 15. maja 1877.

XXVI. tečaj.

Pridiga za praznik sv. rešnjega Telesa.

(Jezus je v zakramentu svetega rešnjega Telesa resnično pričujoč.
Govoril S. N.)

„Ta je kruh, kateri je iz nebes prišel.“
Jan. 6, 59.

V v o d.

Velik praznik danes obhajamo, praznik namreč sv. rešnjega Telesa, ktereга je Jezus pri zadnji večerji postavil v spomin svojega terpljenja, in da bi našim dušam zapustil živež za večno življenje. Imela bi sv. cerkev praznovati ta praznik na veliki četrtek, ker ravno veliki četrtek je bil postavljen ta sv. zakrament. Sv. cerkev pa je tisti dan že vsa zamišljena v Jezusovo smert in že preveč zatopljena v premišljevanje Kristusovega britkega terpljenja; zatorej praznika sv. rešnjega Telesa ne more tako slovesno praznovati, kakor bi rada; prenesla ga je toraj na današnji dan, da ga obhaja z vso mogočo prazničnostjo. Med zvonjenjem zvonov, gromenjem topov in prepevanjem veselih pesem se nosi Jezusovo rešnje Telo po ulicah, cestah in po polju, in blagoslovljuje ž njim verne ljudi na vse štiri kraje sveta. To je pač lepo, imenitno in sveto opravilo! Oh, s kolikim svetim strahom, s koliko pobožno ponižnostjo in ponižno pobožnostjo bi se mogli tedaj znajti vsi pri tolikanj svetem opravilu! Ali če vidimo med spremljevalci sv. rešnjega Telesa toliko nečimernosti in toliko ošabnosti, toliko lahkomišljenosti in raztresenosti, da ne rečem celo pregrešnega obnašanja in vedenja, menili bi, da ljudje ne vedó ali ne verujejo, da se v podobi kruha v svitli monštranci prenaša sam živi Bog, Jezus, božji Sin in naš Zveličar. Da vas tedaj za tem večje spoštovanje sv. rešnjega Telesa ogrejem,

skušal vam bom danes skazati, da je Jezus v zakramentu sv. rešnjega Telesa resnično pričujoč. Le prav zvesto poslušajte!

Razlaga.

Sv. cerkev uči, da je v zakramentu sv. rešnjega Telesa skrivnostno, nadnatorno naš Zveličar Jezus Kristus cel pričujoč s kervjo in z mesom, z dušo in telesom, kot Bog in človek, in sicer tako popolnoma pričujoč, kakor tedaj, ko je visel na sv. križu. Ko bi Jezus v sv. rešnjem Telesu ne bil resnično pričujoč, molili bi mi katoličani le prazno hostijo ali kruh kot svojega Boga in Zveličarja, in bili bi malikovavci slabejši od Judov in Turkov, in naše obhajilo bi ne bilo družega kot namalan ogenj, kateri nobene gorkote ne daje, ali pa lesena podoba, ki nima življenja v sebi. Da pa naša sv. cerkev prav uči, ko pravi, da je v zakramentu sv. rešnjega Telesa Kristus resnično pričujoč, dokazuje nam naj poprej sveto pismo:

1. Jezus je bil z malo hlebi kruha nasitil veliko tisuč ljudi, in ko so se ljudje najedli, ostalo je koscev veliko več, kot je bilo poprej vsega kruha skupej. Kruh je rasel med rokami aposteljnomo, ki so ga lačni množici delili. — S tem, da je Jezus po čudnem potu truplu živeža preskerbel, skazal je preočitno in djansko, da mu ni nemogoče, tudi naši duši živeža poskerbeti s čudežem, in sicer spet po aposteljnih in njih naslednikih. — Zvečer so učenci čez jezero veslali. Kar zagledajo Jezusa bližati se jim brez vse nevarnosti verh morja gredočega. In ko do čolna pride, vstopil se je vanj. — S tem je spričal, da natorne postave niso veljale za njegovo, kakor za naše telo, kader je za potrebno spoznal, povzdigniti se čez natorno postavo in prestopiti ponatorni red. — Drugi dan, ko je ljudstvo spet za njim vrelo, da bi ga bil iz nova nasitil s čudežem, povedal jim je Jezus nektere besede, katerih niso zastopili, ktere so pa v sebi hranile prerokovanje in obljubo tega, kar se je še le eno leto potem resnično spolnilo. Rekel je Jezus: „Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako kdo jé od tega kruha, živel bo vekomaj; in kruh, ktere ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.“ — Išči na te besede kake stvari, ktera je kruh, ktera je živa, ki je iz nebes prišla, ki je tudi meso, ki je tudi božja in človeška osoba ob enem, ki je sam križani Zveličar Jezus Kristus, in ktera povžita človeku posebno življenje daje. Išči take stvari po vsem širokem svetu, in ne boš je nikjer dobil, razun v sv. hostiji. Sv. hostija je našim počutkom kruh, vernemu kristjanu pa meso, ter bistvo samega Jezusa Kristusa, ki je iz nebes prišel in se na križu za nas daroval; sv. hostija je tedaj živa, in nam dušo živi za večno življenje. —

Teh Jezusovih besed, se ve, da niso mogli Judje takrat že razumeti, ko jih je Jezus izustil; lahko pa bi si bili mislili: Kdor tolike čudeže dela, kakor smo jih zdaj vidili, resnično je od Boga poslan, in gotovo le resnico govori; tedaj bomo tudi tem njegovim besedam verjeli, če jih tudi ne zapopademo, in bomo čakali, dokler nam jih jasnejši ne razloži. Toda človeški duh, dasiravno tolikanj reven in nezmožen in siromašk, je le vendar poln napuha, in se razodenju noče vkloniti, če ga ne razume. Judje na vse Gospodove čudeže nič več niso porajtali, in so se spodtikovali nad njegovimi besedami, kakor nad kakim abotnim govorjenjem. Sv. pismo pravi: „Judje so se tedaj prepirali med seboj rekoč: Kako nam more ta svoje meso dati jesti?“ — Kaj pa Jezus, ko vidi, da njegovih besed nič kaj prav veselo ne sprejemajo? Ali jim mar natančniji razloži, kako so razumevati njegove besede? Ne, ampak le še dalje terdi in pravi: „Resnično resnično vam povem: Ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega, in pili njegove kervi, ne bote imeli življenja v sebi. — Zakaj moje meso je res jed, in moja kri je res pijača.“ Na to ste nastale dve stranki. Tisti, ki so bolj svoji lastni pameti verovali, kot Jezusovi nerazumljivi besedi, so rekli: „To govorjenje je terdo in kdo ga more poslušati?“ Na to pa jim reče Jezus nekaj drugega, kar je ravno tako nezaslišano in nezapopadljivo, in se je še le tri in štirideset dni po postavljenju sv. rešnjega Telesa zgodilo. Pravi namreč: „To vas pohujša? Kaj tedaj, kader bote videli Sinu človekovega goriti, kjer je poprej bil?“ Hotel je reči: Kakor gotovo bom s svojim telesom vidno v nebesa šel, dasiravno se človeškemu umu kaj takega nemogoče dozdeva; ravno tako gotovo je moje telo zares jed ljudem. Se ve, da Jezusovo telo v sv. rešnjem Telesu ni kako pozemeljsko telo, telo take podobe, take nature in take velikosti, širjave in dolgosti, kot naše telo, ampak je takih lastnosti, kakoršnih bodo telesa po vstajenju, ktere imenuje sv. Pavel nestrohljive, častitljive, terdne, duhovne, nebeške telesa. Zato pravi Jezus: „Duh je, kteri oživlja, meso nič ne pomaga. Besede, ktere sem vam jaz govoril, so duh in življenje.“ Te besede pomenjajo: Če kdo je pozemeljsko meso, je to meso vzeto od telesa, v katerem nič več življenja ni, in tedaj je meso brez življenja in duha, je mrtvo meso; meso pa, ki vam ga jaz dam, je polno duha in življenja, je živo in z duhom navdušeno, in daje tedaj svojo korist le z življenjem, ktero je v njem. — O tej priložnosti je morda Jezus še marsikaj spregovoril, kar pa v sv. pismu ni zapisano; vsemu temu vkljub pa je bilo njegovo razkladanje še zmirom neumevno in nezapopadljivo njegovim učencem; enim namreč se je zdelo njegovo govorjenje tolikanj abotno in nesterpljivo, da so odsih-

malo odstopili, in niso več z njim hodili. Jezus pa je pastir, ki skerbno gre za zgubljeno ovco.

Ko bi tedaj njegovih besed ne bilo tako razumeti, kakor so bile rečene, rečene tako, da pomenjajo resnično vživanje njegovega telesa, ne bil bi jih Jezus pustil toliko število odstopiti in proč iti, ampak bi jim bil kar hitro razložil, kar so napak razumljevali, bil bi rekel, da je le v priliki in pođobi govoril. Ker so pa njegove besede ravno tako razumeti, kakor so bile rečene, ni hotel jih Jezus preklicati, jih ni hotel drugači razjasnovati; marveč se je obernal k dvanajsterim rekoč: „Hočete tudi vi proč iti?“ Na to pa mu Simon Peter prelep odgovor da: „Gospod! h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš; in mi smo verovali in spoznali, da si ti Kristus, Sin božji.“ — Judje in tudi nekteri učenci niso verovali Jezusovim besedam, ker jih niso mogli razumeti; nasproti pa aposteljni, dasi-ravno tudi oni niso zapopadli Jezusovih besed, so jih le vendar verovali, ker so spoznali Jezusa za Sinu božjega. Z aposteljni, vred veruje tudi sv. cerkev zvesto in terdno, kar je govoril Gospod. S kterimi pa bomo mi potegnili? ali z Judi in učenci, ki niso verovati hotli, ali pa z aposteljni in sv. cerkvijo, ki terdno veruje vse, kar je Jezus učil in govoril? —

Kar pa je Jezus obetal s temi besedami, ki smo jih zdaj pre-mišljevali, spolnil je pri zadnji večerji, ki jo je veliki četertek s svojimi aposteljni imel. Sv. pismo nam to prigodbo tako-le pripo-veduje: „Kader so pa večerjali, vzel je Jezus kruh, in ga je posvetil in razlomil, ter dal svojim učencem in je rekel: Vzemite in jejte; to je moje Telo, katero bo za vas dano. In je vzel kelih, je zahvalil, in jim dal rekoč: Pijte iz njega vsi! To je moja Kri, Kri nove zaveze, ktera bo za njih veliko pre-lita v odpuščanje grehov. To storite v moj spo-min!“ Ko bi bil tudi ti, moj kristjan! pri zadnji večerji vpricho, kako bi bil razumeval te Jezusove besede? Če si posveten in pre-vzet, bil bi le svojim počutkom verjel, kteri bi ti bili kazali kruh in vino, bolj kot besedam Jezusovim, ki pravijo: „To je moje telo in moja kri;“ in če bi ne bil hotel Jezusa na laž postavljati, bil bi se mogel za njegove besede kak drugačen pomen izmišljevati. Če si pa resnično pobožen, ponižen in vera, v Jezu-sovih besedah nobenega družega pomena ne boš iskal, ampak boš besede tako vzel in veroval, kakor so rečene. Kako pa so Jezusove besede razumevati, nas sam uči rekoč: „Resnično vam po-vem: Kdorkoli božjega kraljestva ne sprejme, kakor otrok, ne pojde vanj.“ Kar nam pa Gospod od sv. Obhajila pove, in kar se pri njem godi, in v njem dobi, je nekaj, kar gre k naj imenitnišim rečem božjega kraljestva. Kako bo pa otrok razumel Jezusove besede: „To je moje telo!“ Otrok si

ne bo nobenega družega pomena izmišljeval, ampak bo veroval besede tako, kakor so rečene. Ravno tako otročje in priprosto sprejemlje sv. cerkev besede Jezusove, in jim nobenega tujega pomena ne podklada. —

Pomniti je pa, da v sv. pismu Jezus prevelike vere nikomur ne očituje, graja pa marsikterega zavoljo premajhne in preslabe vere. Nikodema je grajal, ker se mu je prerojenje z vodo in sv. Duhom nemogoče zdelo. Učencem je oponašal, da niso hotli razumeti in verjeti, kar jim je pripovedoval od svojega lastnega vstajenja, in sosebno je Tomažu očital njegovo nejevero. Nasproti pa je vselej svoje dopadanje na znanje dajal in hvalo izrekal, kolikorkrat je kje na terdno zadel. Na primeru je pohvalil kervotočno ženo, ki je terdno verovala, da bo ozdravela, kakor hitro se bo le roba njegovega oblačila dotaknila; pohvalil stotnika, ki je rekel: „Gospod! nisem vreden, da greš pod moje streho, ampak reci le besedo, in bo ozdravljen moj hlapec.“ — In ker je Jezus prav razločno spregovoril in zagotovil, da to, kar v sv. Obhajilu podoba kruha ima, je njegovo telo, in njegovo telo je zares jed, bo tudi vsak pravi kristjan terdno verjel besedam Jezusovim. In obljubim, da bo v tej reči tudi na sodbi lahko obstal. Z dobro zavestjo poreče Sodniku: „Gospod! tirjal si, da naj verujemo tvojim besedam; glej to sem storil, pod podobo belega kruha molil in častil tvoje božanstvo, tebe pravega Boga. Noben vrabič ni padel s strehe, da bi ti tega ne bil vedel, tudi nobena beseda vem, da ti ni čez jezik vsla, ktera bi ne bila zvesto pretehtana in dobro premišljena, sosebno tedaj, ko si postavljaj zakrament sv. rešnjega Telesa!“

Kar pa Jezus v vsem tem, kar sem vam dozdej povedal govori, ravno to nas tudi sv. Pavel uči. Sveti Pavel ni bil pri zadnji večerji pričujoč. Bil je takrat še ljut sovražnik keršanstva. Kar pa je po svojem spokorjenju od sv. Obhajila vedel in učil, zvedel je ali po drugih apostelnih ali pa po posebnem božjem razodenju. In res je sv. Pavel od sv. Obhajila posebno razodenje prejel. Če pa Bog potrebno spozna, celo s čudežem komu kaj razodeti, gotovo bo to razodenje tako razločno, da se iz njega nova zmeta ne spočne. Tedaj so Pavlove besede preimenitne. Te-le so: „Prejel sem od Gospoda, kar sem vam tudi zročil, da je Gospod Jezus tisto noč, ko je bil zdan, vzel kruh, in zahvalil, razlomil in rekel: Vzemite in jejte, to je moje telo, katero bo za vas dano. To storite v moj spomin. Ravno tako tudi kelih po večerji rekoč: Ta kelih je nova zaveza v moji kervi. To storite, kolikorkrat bote pili, v moj spomin! Zakaj kolikorkrat bote jedli ta kruh, in kelih pili, bote smert Gospodovo oznanovali, dokler ne pride. Kdorkoli tedaj bo nevredno jedel ta kruh, ali pil kelih Gospodov, kriv bo telesa in

kervi Gospodove. Naj človek sam sebe presoja; in tako naj je od tega kruha in pije od kelha. Kdor namreč nevredno je in pije, sodbo je in pije: ker ne razločuje telesa Gospodovega.“ Te besede je pisal sv. Pavel Korinčanom v posebnem pismu, v katerem, kakor smo slišali, jih svari, da naj nikar nepripravljeni ne prejmljejo sv. Obhajila, ker bi bili sicer krivi telesa in kervi Gospodove. Če pa presodimo, kdaj in komu je sv. Pavel pisal te besede: skaže se, da jih je pisal več let za tem, ko je bil Jezus že v nebesa odšel, pisal kristjanom v mestu Korint. Mesto Korint pa je Gerško mesto, tedaj Evropejsko mesto, Jezus pa je živel v Aziji, v drugem delu sveta. Vprašujem pa: Kako bi se zamogli Korinčani pregrešiti, krivi biti nad telesom, ki je stanovalo v drugem delu sveta? in krivi biti telesa, katero je že veliko let poprej vzeto bilo iz tega sveta? — Po tem takem so te Pavlove besede ali brez vsega pomena, kar ne smemo misliti, ker imajo v sebi božje razodenje; ali je pa Jezusovo telo in Jezusova kri zares pričujoča v sv. Obhajilu vsak čas in na vsakem kraju, kjerkoli se po postavnem potu obhaja; kar tudi sv. cerkev vse skoz uči. — Iz vsega tega pa posnamemo, kako terdo je operta resnica, da je Jezus resnično pričujoč v zakramentu svetega rešnjega Telesa na različne izreke svetega pisma.

2. Komur vse to še ni zadosti, naj prebira pisma svetih cerkvenih učnikov, kakor Ignacija, Justina marternika, Ireneja, Klemenza, Dionizija, Cirila Jeruzalemskega, Avguština in drugih; naj preišče izreke sv. cerkvenih zborov, med drugim Nicenskega (l. 325.), Efežanskega; naj pregleda stare molitve, pri božji službi že v starodavnih vekih navadne: in se bo obilno prepričal, da so že od nekdanj spoznavali vsi verni kristjani, da je resnično pričujoč Jezus v zakramentu presvetega rešnjega Telesa.

3. To resnično poterdjujejo tudi mnogi čudeži, ki so se godili s tem sv. zakramentom, godili s sv. rešnjim Telesom. Med mnogimi drugimi naj vam le samo enega povem:

Leta 1290. se je godila v Parizu, poglavitnem mestu Francoske dežele, naslednja prigodba. Ondi je živela neka uboga žena. Ali revščina jo le tolikanj pritiska, da je za nekoliko denarja svojo suknjo zastavila nekemu Judu. Približa se velikanoč, in žena suknjo še ni mogla rešiti. Gre tedaj k Judu, in ga lepo prosi, naj jej vsaj za tisti dan suknjenko izroči, o katerem misli iti k sv. Obhajilu, da bo spodobno oblečena pristopila k tolikanj sv. opravilu. Jud se voljnega skaže, in pravi: „Prav rad; še celo za zmerom in brez vsega povračila ti dam suknjenko, če mi zato prineseš tisti kosec kruha, ki ga v cerkvi prejmeš, in kterege vi kristjani imenujete svojega Boga. Rad bi vidil ali je res Bog, ali ne!“ To reče Jud. In nesrečna žena se vda v to strašno pogodbo. Tako dalje vtigne se človek zgubiti, kateri le gleda, kaj je ljudem všeč, na to

pa ne misli, kaj je Bogu prav in po volji. Nespametna žena se le za suknjenko boji, pri tem pa neskončno lepšo obleko posvečujoče gnade božje zgubi, ker se v tako pregrešno kupčijo spusti. O nespamet! kaj pomaga vsa posvetna lepota, če nam pa manjka edinoprava berhkota, katero le posvečujoča gnada božja naši duši deli? Kaj koristi pred svetóm se lesketati, pred Bogom pa ne obveljati? — Nesrečna žena je res tolikaj slepa, da gre v farno cerkev in sicer še vesela, da se zamore v svoji dolgo pogrešani suknjenki spet enkrat ljudem pokazati. Pred altar poklekne, in prejme sv. rešnje Telo. Ali namesto da bi jo povžila, je sv. hostijo zvito skrila. Poglejte, kako prederznega pregreha človeka naredi! Kako, da se žena ne boji, neskončno sv. Bog bi jo vtegnil za to pregreho na mestu kaznovati? Sv. hostijo Judu nese. Jud se močno razveseli. Sv. hostijo na mizo dene, in jo s nožikom prebode. In glej! rudeča kri priteče iz nje. Ves divji pred njo stoji in čudno gleda; pa tudi tekoča kri ga ne omeči, ampak mu nareja le peklensko veselje. Žena ko to vidi, vsa prestrašena bližej prisopiha, in vse poskuša, da bi ga spregovorila, spoznati v tem mogočno roko božjo, in ne dalje gnati začete hudobije. On pa je le še bolj terdovraten, podoben divji zverini, ktera, ko kri zagleda, bo le še bolj kerviželjna in ljuta postala. Jud žebelj vzame in ga skoz hostijo zabije. In sv. hostija v novič kervavi. Pa Jud je le še bolj ljut, ter sv. hostijo prime in jo v ogenj verže. Ali glej! sv. hostije se ogenj ne prime, in čista in cela se dvigne iz ognja in po izbi rahlo plava sem ter tje. Toda človek, kader se je spuntal zoper božjo vsemogočnost, ne vda se več z lepo, in prav peklensko dalje divja. Nesrečni Jud popade sv. hostijo, in jo pomoči v vrelo vodo, ki je mahoma zarudela kakor bi bila sama kri. Pa tudi iz vode se dvigne in se judu prav razločno pokaže v podobi britke martre. — Toda Jud še le ne veruje. In kako bi veroval? Sv. vera je nadnatorni božji dar. In komur Bog tega daru ne da, ne bo veroval, in če tudi resnice ne more tajiti. Dosti je tudi še zdaj Judu podobnih ljudi, katerim ne manjka spričevanj ali dokazov, da je resnična naša sv. vera, vendar pa le divjajo zdaj s pismi zdaj z jezikom zoper njo, kakor bi obsedeni bili. — Hiša, v kateri se je to čudo godilo, je bila v vertnih ulicah. Eden Judovih sinov, bivši še ves mlad in priprost, je stal pri hišnih vratih, ko je ravno v cerkvi sv. Križa v bližnjih sosednih ulicah k sv. maši zvonilo; in je veliko ljudi v cerkev hitelo. In kakor otroci, ki vse radi povedó, kar vidijo in slišijo, je fantič ljudem k sv. maši gredočim pripovedoval rekoč: „Nič več ne bote svojega Boga tam v cerkvi dobili; moj oče so ga ravno kar umorili!“ Ljudje po večem niso porajtali fantičevega govorenja, in so dalje šli. Eni ženi pa se to le vendar čudno zdi. Tedaj sklene, pozvedeti, kaj bi pomenile te otrokove besede. Vzame posodo, in kakor bi po žerjavice prišla, stopi v Judovo hišo. In glej! tu zagleda sv. hostijo po izbi letečo, ki se zdaj kar sama od sebe spusti

v prazno, za žerjavico namenjeno posodo v njenih rokah. Vsa za-stermela pada se žena z Najsvetejšim v posodi k gospod fajmoštru tistega okrožja. S svetim spoštovanjem, pa tudi priserčnim veseljem sv. hostijo s posodo vred pred nje položi, in v pričo brezštevilne množice ljudi, ki so na ta sloves se vedno obilnejši shajali, pove, kar je vedla. Vsak se bližej sili in rine, da vidi to prečudno hostijo, in slehernemu se spred zavzetja širi in glasneje bije v persih serce. Po ulicah pa se glasna hvala razlega Bogu vsemogočnemu. Juda pripró z vso njegovo družino. Svojo hudobijo je sicer obstal, vendar je le še zmerom terdovraten ostal. Njegova žena pa in njegovi otroci so se vsi spreobrnili k naši sv. veri. Nesrečnega Juda pa so v smert obsodili, ter ga sožgali. Čudno hostijo pa so v drago posodo zaklenili, in v ondotni cerkvi sv. Janeza shranili. Tudi nožek, s katerim je Jud hudobijo doprinašal, in posodo, v katero se je sv. hostija spustila, so privarovali v samostanu, ki so ga na tistem mestu sozidali, na katerem je stala poprej Judova hiša.

Sklep.

S tem in mnogimi drugimi čudeži se je razkazovala in se še razkazuje, da je Jezus resnično pričujoč v sv. rešnjem Telesu, in kristjan, ki živo vero ima v to sv. skrivnost, bo se tudi skerbno varoval, Jezusu kako nečast storiti v tem sv. zakramentu. O da bi pač tudi mi vsi se skerbno varovali, žaliti Jezusa v presvetem rešnjem Telesu! O da bi si pa tudi kot pravi kristjani skerbno prizadevali, in mu vselej vredno čast skazovali, kolikorkrat pri sv. maši pred njim klečimo, ali pri božji službi s sv. rešnjim Telesom blagoslov dobimo, ali ga k nevarno obolelim spremljamo, in sosebno današnji sveti dan, ko v slovesnem obhodu za njim gremo! O da bi pa tudi še sosebno s tem sv. rešnje Telo lepo počastili, da ga večkrat in vselej po vrednem prejemljemo, in mu v svojem sercu kolikor mogoče čisto in lepo stanovanje pripravljamo! To storimo in sv. rešnje Telo nam bo nevsahljiv studenec časne sreče in gotovi porok večnega življenja. Amen.

Pridiga za II. pobinkoštno nedeljo.

(Homilija; gov. —f—.)

„Neki človek je napravil veliko večerjo.“
Luk. 14, 16.

V v o d.

Priliko, katero smo brali v današnjem sv. evangelju, je Jezus nekoliko mesecev pred svojim terpljenjem in svojo smertjo govoril farizejem, ko je ž njimi pri nekem bogatem farizeju obedoval. Naš Gospod in Zveličar namreč je povsod, in še celo pri obedu govoril od nebeških reči, in nam s tem zapustil nauk, da naj takrat, kader svoje telo poživljamo s telesno jedjo, tudi svojo dušo nahranimo z duhovno hrano, to je: s pobožno molitevjo pred jedjo in po jedi in z bogoljubnimi pogovori med jedjo.

Evangelje od velike večerje pa se vselej bere na nedeljo po sv. rešnjem Telesu, ker nam to evangelje prav lepo v spomin sklicuje tisto veliko in čudopolno večerjo, katero je Jezus obhajal s svojimi učenci zvečer pred svojim terpljenjem, o kateri priložnosti je postavil zakrament sv. rešnjega Telesa, čegar čiščenje je seosebno ta teden odločen in posvečen.

Da bote pa spoznali, ljubi moji! kaj nam hoče povedati današnje sv. evangelje, bom v ozir njega trojno vprašanje zastavil in na vse trojno tudi odgovor povedal:

1. Ktera je tista velika večerja, od ktere Jezus danes govori?
2. Kteri so tisti ljudje, ki ne pridejo k tej veliki večerji?
3. Kteri so tisti ljudje, ki pridejo k tej veliki večerji? Pripravite se!

Razlaga.

1. Ktera je tista velika večerja, od ktere Jezus danes govori?

Velika večerja, od ktere Jezus govori v današnjem sv. evangelju, je po razlaganju svetih cerkvenih učnikov ali sv. cerkev Jezusova sploh ali pa posebej sv. rešnje Telo, ktere ga je postavil Jezus pri zadnji večerji, zakaj na obedovno stran se dajo obrača besede Jezusove, ktere je govoril, rekoč: „Nek človek je napravil veliko večerjo, in jih je veliko poyabil. In je

poslal svojega hlapca ob uri večerje, reči povabljenim, da naj pridejo, ker je že vse pripravljeno.“

a) Sv. Hilarij, sv. Krizostom in sv. Gregor pravijo, da velika večerja je sv. evangelje, je sv. cerkev Jezusova, je nebeško kraljestvo, v kterega bodo prišli vsi, kateri v Kristusovi cerkvi zvesto spolnujejo sv. evangelje. Človek, ki je napravil veliko večerjo, je tedaj Jezus Kristus sam, ki je iz ljubezni do nas človek postal; hlapci, ktere je razpošiljal, so aposteljni in njih nasledniki; ura večerje je tisti čas, o kterem so začeli Jezus in njegovi aposteljni oznanovati sv. evangelje, vterdovati sv. cerkev; in sv. postava Kristusova, akoravno se nam ojstra zdi, je večerja, pri kteri se nabaja vse nebeško veselje. Posvetni ljudje, ki le za pozemeljske reči ume imajo, tega, se ve, da ne razumijo; skušnja pa vendar le uči, da tisti ljudje, ki se postave Kristusove zvesto deržé, tem večé veselje uživajo, tem bolj ko se te postave deržé.

b) Drugi cerkveni učeni, in med njimi sv. Avguštín in sv. Ciril pa pravijo, da velika večerja pomenja zakrament sv. rešnjega Telesa. Tudi po njihovem razlaganju je spet Jezus sam tisti človek, kateri je napravil veliko večerjo; jed in pijača, ktero pri tej večerji na mizo postavlja, je njegovo sv. Telo in njegova rešnja Kri; kraj, na kterega nas vabi, so naše cerkve; povabljeni na to veliko večerjo so vsi verni kristjani brez razločka starosti, spola in stanu; služabniki, ktere razpošilja vabit na to sv. večerjo, so mašniki, kateri v Jezusovem imenu keršanskemu ljudstvu priporočajo, da pridno hodijo k sv. maši in pogostoma in vredno prejemajo zakrament sv. rešnjega Telesa.

Naj si nam pa večerja, od ktere Jezus v sv. evangelju govori, pomenja vso keršansko postavu sploh, ali pa zakrament sv. rešnjega Telesa posebej, nam je vendar le ta večerja vselej prava nebeška večerja, ktera nas opominja, obéudovati Jezusovo neskončno dobroto in ljubezen, in mu jo povračevati s tem, da smo priserčno hvaležni. Toda kako malo ljudi je, kateri bi Jezusovo ljubezan prav spoznavali! In kako veliko jih je, ki celo zaničujejo Jezusovo dobrotljivost in milost. Le poslušajte:

2. Kteri so tisti ljudje, ki ne pridejo k tej veliki večerji?

Tisti, ki nočejo priti na veliko večerjo, so deloma Judje, kateri niso hotli sprejeti sv. evangelja Jezusovega, deloma pa kristijani, kateri iz lenobe in nemarnosti opuščajo večkratno pobožno prejemanje sv. rešnjega Telesa. „In so se začeli vsi skupaj izgovarjati“; Judje in kristjani imajo svoje izgovore. Poslušajte naj poprej:

- a) njih izgovore in
 - b) kazni, ktera jih zadeva.
- a) „Pervi je rekel: Pristavo sem kupil, in moram iti, in jo ogledati; te prosim, imej me izgovorjenega. In drugi je rekel: Pet

jarmov volov sem kupil, in jih grem poskušat; prosim te, imej me izgovorjenega. In tretji je rekel: Oženil sem se, in toraj ne morem priti.“

S temi besedami opisuje Jezus sosebno Jude njegovih dni, kateri sv. evangelja niso hotli sprejemati, v sv. cerkev božjo niso hotli stopiti. Tisti, ki je kupil pristavo, pomenja tiste Jude, ki so bili napuhnjeni in prevzetni, in so svoje veselje imeli v bogatih hišah in veličastnih poslopijih, in so si na vso moč prizadevali, da bi čast in veljavo uživali pri drugih ljudeh. Njim ni bilo po volji sv. evangelje Jezusovo, zato, ko je Jezus ponižnost oznanoval, in še celo tega ni terpel, da bi se bili njegovi učenci iz častiželjivosti gospode in učenike imenovali. — Uni, ki je pet jarmov volov kupil, pomenja lakomne Jude, kateri so bili preveč navezani na časne reči, in so svoje polje obdelovali in svojo živino redili samo iz tega namena, da bi obogateli. Njim ni dopadlo sv. evangelje Jezusovo zato, ko je Jezus priporočal ubožstvo v duhu in radodarnosti do revežev in ubožnih ljudi, in je zapovedoval, da si ne smemo zakladov nabirati na zemlji, ki naglo minejo, ampak da si moramo zakladov nabirati v nebesih, kateri nikoli ne minejo. — Tisti, ki se je oženil, pomenja slastne in mehkužne Jude, ki so le svojemu poželjivemu telesu stregli, in vgapali svojemu hudemu poželjenju. Njim ni bilo všeč sv. evangelje Jezusovo, zato, ko je Jezus vedno priporočal čistost serca in zatajevati samega sebe in voljno prenašati križe in težave.

Ljubi kristjani! tudi še dandenes nahajamo veliko kristijanov, ki so ravno takega duba, kakoršnega so bili Judje o Jezusovem času. Tudi oni namreč imajo ravno take izgovore, kakoršne so Judje imeli, da ne pridejo k veliki večerji, da ne hodijo bolj pridno k sv. maši in bolj pogostoma k sv. Obhajilu. Pristava ali njih domača opravila; pet jarmov volov ali skerb za poljedelstvo in živinorejo; ženitovanje ali poželjenje mesa so tudi pri njih tisti navadni zadržki, kateri jih odvrtačujejo od božje službe in jih zadržujejo, da prav ne skerbé za svoje dušno zveličanje. Pristavo in pohištvo imeti, živino kupovati, polje obdelovati, kakor tudi pošteno se ženiti in možiti same ob sebi niso napčne reči: ali če človek zavoljo takih časnih reči v nemar pušča skerb za večne reči, in zanemarja spolnovanje svojih dolžnost, ktere mu sv. vera naklada, si s takim ravnanjem na glavo nakopava neprijaznost božjo in večno pogubljenje:

b) Zakaj ko se je hlapec vernil, in je povedal svojemu gospodu, kakošen odgovor so mu povabljeni dali, razserdil se je hišni gospodar, in je rekel na zadnje ves resnoben: „Povem vam pa, da nobeden unih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.“ Poglejte tukaj kazen božjo, ktera je zadela Jude, ki Kristusa niso hotli sprejeti za svojega Odrešenika. Zavoljo njihove nepokorsčine in terdovratnosti je bilo razdjano njih poglavitno mesto

Jeruzalem; in božje kraljestvo, ter prava vera, ta velika večerja, ktere so se Judje nevedne storili, je bila nevernikom oznanovana in dana.

Ljubi poslušavci! nikar ne zaničujte božje milosti, ktera vas je že vaše mlade dni vabila, in vas tudi še zdaj vabi na veliko večerjo; imejte v časti velike skrivnosti naše sv. vere; hodite k sv. maši. Vedite, da Bog gotovo ne bo prezerl tožbe svojih služabnikov, vaših duhovnih pastirjev, in se bo razserdil nad vašo mlačnostjo, in vas bo v strah vzel zavoljo vaše nemarnosti. In gotovo bi ne mogla priti nad vas večja kazen, kakor bi bila ta, da bi vam po božjem naravnanju ali ne bilo dano, o smertni uri prejeti sv. zakramentov, ktere ste v nemar puščali svoje zdrave dni, ali pa da bi po svojem lastnem zadolženju nevedno prejeli sv. zakramente. Gorje vam, ako bi se vam kaj takega primerilo! Zakaj od nevednega sv. Obhajila piše sv. Pavel: „Kdor po nevednem je in pije, samemu sebi pogubljenje je in pije.“ In pri tem takem bi bili tudi na vekomaj odločeni od velike večerje v nebesih, ker bi tudi vam veljale zagroziivne besede Zveličarjeve: „Povem vam pa, da nobeden unih mož, kteri so bili povabljeni, ne bode okusil moje večerje.“

3. Kteri so tisti ljudje, ki pridejo k tej veliki večerji?

Odgovor na to vprašanje nahajamo v teh le besedah: „Hišni gospodar je rekel svojemu hlapcu: Pojdi berž po cestah in ulicah mesta, in pripelji sem uboge, in hrome, in slepe, in kruljeve. In hlapec je rekel: Gospod! zgodilo se je, kakor si ukazal; in še je prostor. In gospod reče hlapcu: Pojdi na pota in prelaze, in primoraj jih, noter iti, da se napolni moja hiša.“ — Gotovo tedaj, ki so na veliko večerjo prišli, nahajamo nekaj znotraj v mestu, nekaj pa zunaj mesta: kar pomenja, da so bili med tistimi, ki so sprejeli sv. vero Jezusovo, nekteri

a) zmed Judov, drugi pa

b) zmed nevernikov.

a) Slišali smo, da imenitni, bogati in mehkužni Judje niso hotli sprejemati sv. evangelja; zatoraj se je Jezus obrnil k priprostim ljudem nižih stanov; obrnil se je do revežev in ubogih, kakoršni so bili tisti ribiči, ktere je sprejel med svoje aposteljne; obrnil se je do cestinarjev in grešnikov, ktere je spreobrnil, Matevža, Caheja, Marijo Magdaleno; obrnil se je do betežnikov in bolnikov, do gluhih, slepih, kruljevih, ter jih je ozdravil, in so vsi hvaležni hvalili Boga in hodili za Jezusom.

In dandanešnji kakošne častivce in spoznovavce ima Jezus v cerkvi, pri sv. maši, pri sv. Obhajilu? Kar na kraljevih dvorih in po hišah plemenitažev vere primanjkuje, dostavlja mu jo ljubo priprosto ljudstvo nižih stanov; ondi, kjer bogatinov ni dostikrat viditi, zbirajo se tem pridnejši reveži in siromaki; in ljudje, ki

svoje zdrave dni niso hotli radi moliti, molijo tem pobožniši, kader jih zadene kaka bolezen.

b) Ker hlapec v mestu ni dosti gostov dobil, se je vunkaj iz mesta podal na deželo, in je na potih in prelazih zbiral ljudi, ter jih moral in naganjal, da so šli na večerjo, dekler ni bila polna gospodova hiša. Število vernikov, kateri so se spreobrnili zmed Judov, Bogu ni še bilo zadosti obilno; zatoraj so mogli aposteljni sv. evangelje oznanovati tudi zunaj Judovske dežele po Samariji in drugih sosednjih deželah, v katerih so stanovali neverniki, mogli so oznanovati sv. evangelje celo po vsem svetu. In neverniki se niso mogli vstavljati milosti božji, ktera je delala z aposteljni, in so z veselim srcem sprejemali sv. vero Jezusovo. Ljudstva so se spreobračala v tako obilnem številu, da je sveta cerkev Jezusova v kratkem času postala katoliška ali vesoljna.

Sklep.

Ljubi poslušavci! akoravno se nahaja veliko kristjanov, morda mnogo celo med nami, ki ne pojdejo v nebesa, vsemu temu vkljub bo število izvoljenih vendar le dopolnjeno. Na mesto malopridnih kristjanov bo Bog poklical poštene Jude, Turke in nevernike, ki od časa do časa po drugih deželah sprejemajo keršansko vero, ali pa po posebni milosti božji s kerstom želj dosežejo večno zveličanje. Bodite toraj vsigdar goreči za božjo službo; hodite radi v cerkev k sv. maši in sv. Obhajilu! To je prav dobro znamenje in prav gotovo poroštvo, da bote prišli na veliko večerjo, ktera se nam v nebesih pripravlja, ako se tukaj na zemlji pridno vdeležujete velike večerje, ktera nam je pripravljena pri sveti maši, pri sv. Obhajilu! Amen.

Pridiga za III. pobinkoštno nedeljo.

(Božje usmiljenje in naša terdovratnost; gov. J. A.)

„Kteri clovek zmed vas, ako imate sto ovec in eno zmed njih zgubi, ne pustil devet in devedeseterih v puščavi in ne gre za zgubljeno, dokler je ne najde?“ Luk. 15, 3.

Vvod.

Dve prelepe prilike ste slišali v današnjem svetem evangelju. Obe priliki imate enaki pomen. Mož, ki ima sto ovec in je eno

zgubil, ni nobeden drug, kakor naš Zveličar Jezus Kristus. On je angelje v nebesih popustil in prišel na svet iskat zgubljeno ovco, grešnega človeka. — Ker pa on ni zmiraj vidno tukaj ostal, da bi sam v človeški podobi zgubljenih ovčic iskal, postavil je namesto sebe sv. cerkev, da bi ona po svojih služabnikih grešnike iskala in vabila k pokori in poboljšanju. Sv. cerkev je tedaj tista žena, ki je denar zgubila in potem luč prižgala in tako dolgo iskala, da ga je našla. Tako tudi cerkev dela. Kader se ktera duša, ki je veliko drajša, kot zlato in srebro, zgubi, prižge ona luč sv. vere, zveličanskega nauka in išče in kliče tako dolgo, da že zgubljeno dušo zopet Kristusu pridobi.

Glejte, preljubi! kako se v teh prilikah lepo kaže božje usmiljenje, kako se nam glasno oznanuje vesela resnica, ktero je Jezus s temi besedami izrekel: „Jes sem prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega!“ Kaj bi mi reveži počeli, če bi za grešnika nič usmiljenja ne bilo? Ali ni božje usmiljenje dobrota čez vse drobte? Kako se pa mi vedemo in obnašamo? Moj Bog! mi smo pa še mnogokrat nevhvaležni za to dobroto! Bog nas vabi, mi se mu pa ustavljamo; on nas kliče, mi ga ne poslušamo; bolj ko on našega zveličanja išče, bolj se ga mi branimo. Ali ni to slepota? ali ni to gerda nevhvaležnost?

O, ko bi mi bolj premišljevali, kako usmiljen da je Bog in koliko da je vredna naša duša, pač bi ne mogli tako terdovratni biti! Da bi toraj o pravem času spoznali, kaj nam je v korist, da bi se božjemu usmiljenju več ne ustavljali, hočem danes govoriti:

1. O božjem usmiljenju;
2. o naši terdovratnosti.

Ljubi moji! Jezus je prišel zgubljenih ovčic iskat. Mi smo njegovi namestniki, tudi mi jih iščemo. O kakošno veselje bi bilo med angelji božjimi v nebesih, ko bi se le ena sama zgubljena ovčica na današnje besede spreobrnila! Bog daj!

Razlaga.

Pastirska služba je sicer prijetna, pa je večkrat silno težavna in nevarna. Če hoče kdo dober pastir biti, na paši mu ne ostaja dosti časa za prijetno razveseljevanje; zmiraj mora na živino gledati, da se ktera ne zgubi, da ktera v škodo ne gre in da jim dobrih pašnikov poišče. Zato pa tudi skušnja uči, da so dobri pastirji le redki. Jes vam pa hočem danes povedati zgodbo nekega pastirja, ki je bil silno dober, tako dober, da boljši ni mogel biti. Toraj poslušajte!

Nek imeniten, bogat in mogočen mož je imel sto ovec. Ker mu je bilo na ovcah veliko ležeče, išče si dobrega pastirja; in ker se na nobenega ne more dovolj zanašati, svojega lastnega sina za pastirja postavi. Misli si namreč, ta bo za ovce naj bolj skerbel,

ker so tudi njegove, kakor moje. In res! sin je bil k temu tudi pripravljen, kar mu je oče naročil. Akoravno imenitnega stanu, vendar je zapustil očetovo hišo in gnal izročene ovčice na dobro pašo. Skerbel je za-nje, kakor za svoje; kjer je bila boljša paša, tje jih je gonil. Klical jih je k sebi, vsako je po imenu poznal. Pa tudi ovce so ga rade imele, hitro so pritekale, kader jih je poklical in lizale so sol ž njegove roke. Večkrat jih je pastir tudi peljal po stermih stezicah na visoke planine, pa le zato, ker je vedel, da se tam boljša piča dobi. — Človek bi mislil, prijazna in krotka živalica, kakoršne so ovce, bo tudi tako dobrega pastirja poslušala in ubogala. Res so mu bile večidel vse zveste; le ena se je močno spozabila. Namesto da bi z drugimi ovcami tje šla, kamor jih dobri pastir vodi, odterga se svojoglavno od čede in leti po široki poti na druge na videz boljše pašnike; ti pa v resnici niso družega rodili kot osat in strupene zeliša. Kaj pa pastir stori, ko zapazi, da se je ena ovca zgubila? Popusti unih devet in devetdeset, ki so se mirno pasle, in leti za zgubljeno. Ko jo ugleda, pokliče jo po imenu, ovca se sicer nekterikrat nazaj ozre, ali zopet le naprej dirja, kakor bi svojega dobrega pastirja več ne poznala. Ali kaj se zgodi? Ko ta neporedna ovca tako tje v en dan naprej leti, zamota se po nevedoma v veliko in ojestro ternje in ne more naprej ne nazaj. Začne meketati in vpiti, da bi se vsacemu smilila. Pa že je pomoč tukaj. Ves spehan jo dohiti dobri pastir, se k germu pripogne in ternje na stran pripoguje. Pri tem delu se mu ternje zasadi v roke in v glavo, da mu kri curkoma teče. On pa na vse to nič ne porajta, varno in ljubeznjivo reši ovco hudega ternja, njegova kri kaplje na njeno volno. Ko jo izleče, s čudnim mazilom jej rane pomaže in kmalo je ovca zopet dobra in zdrava.

Ali kaj nehvaležnica stori? Komaj dobro okreva, izterga se zopet ljubeznjivemu pastirju in dirja po neznanih, po nevarnih potih. Dobri pastir pa za njo, kar naj hitrejši more. Če tudi na gerdí poti večkrat pade, da se mu kri vlije, da si roke potolče in noge rani: vendar ne neha poprej, da jo dohiti. Ali kakošno mora vgledati? Na kraju prepada hudobna ovca le še za eno nogo visi; zdaj pa zdaj se bo vtergala in pogubila. Pa dobri pastir se jej varno približa, z močno roko jo vzdigne znad prepada, jo reši pogina in jo postavi zopet na lepo pot, na dobro pašo.

Človek bi mislil: zdaj bo neumnica vendar ubogala, zdaj vendar svojega dobrega pastirja več ne bo zapustila, se ne bo več v nevarnost podala. Ali vse nič ne pomaga. Kmalo se zopet od črede zgubi in dirja po svojem okrog. Ali zdaj jo je staknila. Ko dalječ od črede pride v goščavo, kar na enkrat sèstradan volk nadjuo plane, jo popade, grize in kolje, da revca še komaj diha. Pa že prihiti ravno še ob pravem času skerbni pastir in se brez pomišljanja nad volka verže. Strašen bej nastane. Volk noče svojega plena spustiti; pastir pa tudi noče odnehati. Misel, kaj oče

porekó, ako vseh ovčic nazaj ne pripeljem, ga navdaja. Dolgo in hudo se bojujeta; nazadnje je vendar volk premagan in ovca rešena. Pa tudi pastir je od boja ves kervav in razmesarjen. S svojo lastno kervjo ranjeno ovco poživi in zaceli, privzame si vsó moč, zadene najdeno in rešeno ovčico na svoje ranjene rame in jo srečno zopet k čedi in k svojemu očetu nazaj prinese. Tako je tedaj ovca zopet rešena; ali pastir edini sin bogatega in mogočnega očeta, umerje na ranah, ktere mu je volk zadal!

To je tedaj zgodba o dobrem pastirju. Ali se je pa to tudi res zgodilo? Kdo je neki ta pastir? Kdo njegov imenitni oče? bote prašali.

To, ljubi moji! to se je res zgodilo in še več kot to. Že je tega čez 18 sto let, kar se je zgodilo, zgodilo na judovski zemlji. Tega očeta in njegovega sina, dobrega pastirja gotovo poznate; saj ste že tolikrat o njima slišali. Ta oče je Gospod Bog; in sin njegov je Jezus Kristus, ki je sam od sebe rekel: Jes sem dobri pastir. Dobri pastir pa da življenje za svoje ovce. Očetov dom, nebeško kraljestvo je zapustil in prišel na zemljo zato, kakor zopet sam pravi, da bi zgubljeno ovco, grešnega človeka, poiskal in zveličal. In ovčiče, kdo so ovčiče? To so zemeljski prebivalci. Jezus, dobri pastir je ljudi na dobro pašo vodil in jim soli dajal, to je: on jih je učil nebeških resnic, kako morajo živeti po božji volji; hodil je pred svojimi ovcami po stermin in ternjevi poti in tako s svojim zgledom kazal, da le sterma pot in oske vrata v življenje peljejo. Ovčiče, ki glas dobrega pastirja poznajo in za njim hodijo so pravični, pobožni kristjani, ki nauke svojega dobrega pastirja poslušajo in po njih živé.

Kdo pa je ovčica, ki se je zgubila?

Tudi to poznate, ljubi moji! Ta zgubljena ovčica je duša grešnikova. Ta zgubljena ovčica sem jes; ta zgubljena ovčica si ti grešnik, grešnica! ta zgubljena ovčica je vsak, kdor je z grehom Jezusa, svojega dobrega pastirja, zapustil in se na široko pot zapeljivega sveta, pregrešnega poželjenja podal. Kaj pa Jezus, dobri pastir, stori za zgubljeno ovco, za grešnega človeka? Slišali ste popred, kaj je storil, in to še zdaj dela.

Kakor hitro se ktera ovca od črede zgubi; kakor hitro kristijan pot božjih zapovedi popusti in se na slabo pot poda; ter tje v en dan brez premislika na večnost živi in minljivega zapeljivega veselja med svetom išče; hitro se Jezus, dobri pastir, vzdigne; za njim hiti in ga nazaj kliče. Kliče ga po imenu, po nemirni vesti; zdaj bolj tiho, zdaj bolj glasno; kliče ga po njegovi lastni in ptuji nesreči. Govori grešnik! grešnica! ali nisi slišal in slišala, kako te je Jezus nazaj klical in opominjal; ko si grešil, grešila? Kam greš? kaj delaš? kaj bo s tebo, s tvojo neumerjočo dušo? Tako te je Jezus klical po vesti, po tvojih starših, po tvojem spovedniku. Le povej, ali nisi slišal, ali nisi slišala tega glasu! Ko so tvojeja

tovarša pri ponočevanju ubili, ali nisi slišal glasu, ki ti je rekel: Nehaj, da se tebi tudi kaj takega ne zgodi? Ko so nesli dekleta k pogrebu, ktereга si ti zapeljal, s katerim si tolikokrat grešil, ali nisi slišal in čutil, kako ti je vest očitala in serce tolklo: Oberni se, poboljšaj se, morebiti tudi ti le še malo časa imaš? In ko je tvoja tovaršica na plesu bolezen dobila in jetiko, ko je zavoljo slabega znanja tudi nedolžnost in poštenje zgubila, ali nisi slišala takrat vesti, kako te je svarila, klicala, opominjevala, da ne hodi po gostilnicah, po plesu, da ne delaj znanja, da se ogiblji slabe tovaršije? Ko te je bolezen, nesreča zadela, ko so ti očeta in mater na pokopališče nesli, ali te ni notranji glas klical k poboljšanju in pokori? — Ja res, tak glas, tak klic smo že vsi slišali, ne enkrat, ampak stokrat; slišimo ga zopet danes po pridigarjevi besedi, ali kaj pomaga? Kakor malo pridna ovca, na ta svarivni glas nekoliko postanemo, se malo nazaj ozremo ali tudi nekoliko prestrašimo, — potem pa zopet naprej letimo po slabi poti v pogubljenje, namesto da bi tak glas ubogali in se na pravo pot nazaj vernili. —

In če smo se kakor zgubljena ovca v ternje, tako mi v grehe in grešne navade zapletli, če nas je ternje, greh bodel od vseh strani, kdo nas je oprostil bodočega ternja? kdo nas je rešil? kdo hude rane zacelil. Nobeden drug, kakor dobri pastir, Jezus Kristus v zakramentu sv. pokore in sv. rešnjega Telesa! Pa kaj smo mi storili? Komaj smo bili ozdravljeni in zaceljeni, že smo zopet pobegnili od Jezusove črede proč na stare, pregrešne pota. Večkrat smo že morebiti na kraju brezna viseli; malo je še manjkalo, da se nismo za večno v pogubljenje pogreznili, ko bi nas ne bil zopet Jezus, dobri pastir, s svojo gnado od brezna proč potegnil in na pravo pot nazaj postavil. —

Pa tudi to nas ni spametovalo in zdramilo! Kaj smo nehvaležniki zopet storili? Ne da bi bili zdaj pri Kristusovi čredi, na dobri paši božjih naukov in sv. zakramentov ostali; zopet smo se v nevarnost podali in v stare grehe zalezli, smo sestradanemu volku, peklenskemu sovražniku, v kremplje hiteli in gotovo bi nas bil v dušno smert in večno pogubljenje pripravil, če bi nas ne bil zopet Jezus, dobri pastir, s svojo smertjo na križu iz krempljev hudobne zveri iztergal!

2. Zdaj pa povejte, ljubi moji! ali je mogel Jezus, dobri pastir, še več storiti, kakor je storil? Da bi se nobena ovca ne pogubila, da bi vsaka imela večno življenje, dal je sam sebe v smert in svojo kri je do zaduje kaplje prelil. —

Kaj pa mi delamo?

Bogu bodi potoženo! mi pa to usmiljenje z nehvaležnostjo plačujemo! Jezus, naš pastir, nas ljubeznjivo kliče, mi se pa komaj zmenimo za to; on nas pri spovedi rešuje in čisti pregrešnega

ternja, mi pa zopet in zopet na slabe pota nazaj uhajamo; on nas od brezna večnega pogubljenja proč vleče, mi pa po sili vanj tiščimo!

Oh, kdo popiše usmiljenje božje? Kdo pa tudi izreči more našo terdovratnost! Oh grešnik! grešnica! kaj delaš? Ali ne vidiš, kako Jezus, dobri pastir, za teboj hodi? ali ne slišiš, kako te milo nazaj kliče: Stoj! počakaj! pridi nazaj moj sin! moja hči! — Oh imej tedaj usmiljenje ž njim, ki te tako ljubi. Če že njegovega glasu nočeš poslušati, glej vsaj njegovo kri, ki mu kaplje s čela, ki mu teče iz rok in nog. Glej, ko je tebe, zgubljeno ovco, med ternjem tega sveta iskal, tedaj se je tako ranil; ko je za teboj letel, tedaj se je tako pobil; ko te je krempljem húdojnega duha iztergal, tedaj je zadnjo kapljo svoje kervi prelil! — In ti grešnik! grešnica! hočeš še grešiti, ti se še zdaj nočeš nazaj verniti! O slepota čez slepoto! o terdovratnost nezapopadljiva! S prerokom kličem: „Danes, ko slišite te besede, ne vterdite svojih serc!“ — Če pa vse opominjevanje, vse svarjenje, ja če neizrečeno usmiljenje dobrega pastirja nič ne pomaga, potem zastopim, zakaj bo tako malo zveličanih; potem razumim, da sodba brez usmiljenja čaka tiste, ki tudi z najboljšim pastirjem usmiljenja nimajo, potem še bolj terdno verujem, da se bo spolnilo, kar Bog po preroku Izaiju govori: „Ker sem vas klical, pa ste se branili: ker sem stegoval svojo roko, pa ga ni bilo, ki bi si bil k sercu vzel; ker ste ves moj svet zaničevali in moje svarjenje zanemarjali: zato se bom tudi jes k vaši pogubi smejal.“

Sklep.

Toraj vas opominjam z besedami preroka: „Danes, ko slišite božji glas, ne uterdite svojih serc!“ O da bi Jezus, dobri pastir, gnado dodelil, da bi se iz med mnogih zgubljenih ovčic vsaj nektere danes nazaj vernile, ali vsaj — ena! O kakošen dobiček bo to, če se tudi le ena verne! Saj je ena sama duša več vredna, kot celi svet. Zato tudi današnje sv. evangelje pravi, da bo veliko veselje v nebesih nad dobljeno ovčico. O Bog! prosim te, nikar ne dopusti, da bi bil danes zastoj govoril; daj to gnado, da bi se nazaj vernile zgubljene ovčice na pravo pot; pa če že vse nočejo nikakor, prosim te vsaj za nekaj; in če jih tudi nekaj noče nazaj, prosim te vsaj za eno, o Bog! vsaj za eno! Amen.

Pridiga za IV. pobinkoštno nedeljo.

(Nauki iz evangelja; gov. R. V.)

„Množice so Jezusa obsule, da bi poslušale besedo božjo.“ Luk. 5, 1.

V v o d.

Danešnje sv. evangelje je res pravi zaklad lepib naukov. Gotovo bo našel v njem mnogo zlatih naukov, kdor ga pazno prebira. Vi pa, ljubi moji! rajši imate, da vam kdo drugi razlaga evangeljske resnice, kakor da bi si iz njih sami posnemali primerne nauke. Da spolnim vaše želje, lotil se bom jaz razlaganje danšnjega sv. evangelja. Vem, da vas veseli, če vam pridigar besedo božjo — dušni kruh — razdrobi, in vam jo kos za kosom v živež deli. Da vam vstrežem, in naredim tako duhovno veselje, obravnal bom ravno na to vižo svoje govorjenje. Pridno tedaj poslušajte in zvesto hranite nauke, ki vam jih ponudim iz bogate zakladnice danšnjega sv. evangelja!

Razlaga.

1. Naj poprej ste slišali; kako so množice osipale Jezusa, da bi poslušale iz njegovih ust besedo božjo. To je lep zgled, ki nas uči, kako moramo poslušati besedo božjo tudi mi. Celi teden delate in se trudite za to, česar potrebujete za svoje telo. To je vse prav, če se zgodi s pravim namenom, Bogu k časti, s poterpežljivostjo, brez zvijač in goljufij in drugih hudobij; zakaj vsakdanje delo je po zapovedi božji. Imate pa tudi še neumerjočo dušo, odkupljeno z drago ceno Jezusove kervi, ki ravno tako, kakor telo, živeža in hrane potrebuje. Ena zmed naj tenejših jedi za dušo pa je beseda božja, in ker se ti jed ob nedeljah in praznikih v cerkvi deli, morate tudi vi, ravno kot množice Jezusa, osipati prižnico, da jo po duhovnem prejmete, in za celi teden seboj domu nesete. „Človek ne živi le samo od (časnega) kruha, ampak tudi od vsake besede, ktera pride iz božjih ust“, pravi Jezus.

Če pa pravim, da morate besedo božjo poslušati, ne smete misliti, da je z golim poslušanjem že vse opravljeno. Sv. apostelj Jakob pravi: „Ne tisti, ki besedo božjo le poslušajo, ampak tisti, ki jo poslušajo in spolnujejo, bo zveličan.“ In Zveličar sam pove: „Ne vsak, kerf mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo;

ampak kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.“ Samo poslušanje besede božje nas tedaj še ne bo zveličalo, če po tem, kar slišimo, ne živimo in si ne prizadevamo, povzdigovati se od ene čednosti do druge, dokler v nebesa ne pridemo. Dobro si to vtisnite v glavo in serce!

Sv. Cirjak je neko nedeljo v cerkvi prav zvesto poslušal besedo božjo. Ko pa zasliši besede Kristusove: „Kdor hoče za menoj“, poda se na breg morja; ondí najde ladijo, stopi vanjo in pride do puščavnika Evtimija. Ta ga je v nebeskih rečeh še dalje podučeval, in vodil do keršanske popolnosti. In res je postal Cirjak svet puščavnik. Tega sicer vi ne morete storiti, zamorete pa se iz tega učiti, da je treba besedo božjo ne le poslušati, ampak tudi spolnovati po svojem stanu in poklicu.

2. Na dalje ste iz sv. evangelja povzeli, da je Gospod Jezus na Genezareškem jezeru ljudi učil s Simonovega čolna. To, glejte! zadeva naj poprej nas duhovne, katerim je naročeno, ljudi podučevati, ali jim je priležno ali nepriležno. „Pojdite“, vелеva Jezus apostelnom: „učite vse narode, učite jih deržati vse, kar koli sem vam zapovedal.“ Te besede veljajo tudi nam duhovnom. Mi tedaj smo namestniki Jezusovi; le nas morate poslušati, nikar pa lažnjivih prerokov, da ne zaidete v krivovero ali še celo v nejevero. —

Ko je njega dni krivovera vstala na Francozkem, prizadeval si je sv. Vincencij Pavlan na vso moč, da bi ovaroval ljudi te dušne kuge. In ko nekega dne pride k njemu spovedovat se neka žena, ki se je bila strupenih naukov že napila, jej svetnik toliko časa ni dal sv. odveze, dokler se do dobrega ni očistila in popolnoma spravila z Bogom.

Kristjani moji! tudi dandanešni vstaja dosti krivih naukov, in se neznano preklinja sv. cerkev. Varujte, da se tudi vam ne godi, kakor tej ženi. Kar je govoril apostelj že svoje dni kristjanom, od judov in paganov zalezovanja, tudi jaz vam obnavljam: „Bratje! trezvi bodite, in čujte; zakaj vaš nasprotnik, hudič, hodi okrog, kakor rjoveč lev iskaje, koga bi požerl; temu se vstavljajte močni in terdni v veri.“

Ljubi moji! strašna zguba je zgubiti sv. vero. — Zatoraj še enkrat rečem; v ozir vere deržite se terdno duhovnov; duhovni vam oznanujejo resnico, ktera vas popelje v nebesa. Duhovni ne smejo oznanovati drugačnih naukov, kakor jih je Jezus oznanoval. Dolžni so in terdo zavezani, tako pridigovati, da zamorejo reči s Kristusom: „Besede, ktere ste slišali, niso moje, ampak Očetove, kateri me je poslal.“

3. Tretjič ste slišali, da je Jezus po skončani pridigi zapovedal Petru in njegovim pomagavcem, mreže vreči na lov, in da so to storivši zajeli

toliko število rib, da se jim je mreža tergala, in so napolnili ž njimi dva čolna. Iz tega se učite, da tisti ne dobivajo le duhovnih darov, ampak dobivajo tudi časne dobrote, ki pridno in voljni poslušajo božjo besedo, kar tudi Kristus kar naravnost obeta rekoč: „Iščite naj poprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo naverženo.“

O moj Jezus! kako pa je vendar to, da se nas nič ne primejo te tvoje besede? Glej! toliko je ljudi, ki celo ob nedeljah in praznikih le za časnim tekajo, in tvojo božjo besedo pri tem zanemarljajo, in nočejo zapopasti, da vsak tak časní dobiček je zguba za dušo! —

Sv. Notburga je nedelje in praznike tako v časti imela, da se je na njih vredno posvečevanje vselej že pred ta dan pripravljati začela, kakor hitro je jelo večernico zvoniti. In ko se je kmetu, pri katerem je služila, zdela to le majhna reč, prepričala ga je Notburga s čudežem, da ona prav ima. Povzdignila je kviško svoj serp, ter ga spustila, in serp ni padel na zemljo, temveč je kar prosto obtičal in visel med nebom in zemljo. In ko je gospodinila v Rotenburški grajščini, morali so vsi posli pridno hoditi k božji službi, in niso smeli zamuditi ne sv. maše, ne pridige. In vendar zavoljo tega ni bilo nobeno delo zamujeno; vse je bilo lepo storjeno, in božji blagoslov se je prav očitno kazal v hiši. — Pač treba bi bilo, da bi sv. Notburga zopet prišla iz nebeškega veličastva učiti ljudi, kako se božji blagoslov zadobi; zakaj le veliko je dandanešni ljudi, katerim kar naravnost veljajo besede Jezusove: „Če ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete.“

4. Četrtič vam je bilo povedano, da se je Peter stvarši, ko vidi toliko število rib, zavzel, pred Jezusa padel na kolena, in očitno spoznal svojo nevrednost. Iz tega se učimo, da moramo pri vseh dobrotah, ki jih dobivamo od Boga, čast dajati Bogu, in spoznati, da jih vredni nismo. Nikdar ne smemo pripisovati lastnemu zasluženju, če za dušo ali telo prejmemo kak dar; pripisovati pa ga moramo le božji dobroti. Tako hvaležno spoznanje in taka ponižnost je Bogu tako dopadljiva, da le še v obilniši meri rosi nad nas svoj blagoslov. Med drugim pride tudi ravno od tod lepa navada, da nekteri ljudje od svojih pridelkov bodisi na polju ali po vinogradin nekaj Bogu, to je cerkvam, darujejo, ali v druge dobre dela obračajo.

Bral sem od neke gospodinje, da je na jesen vsakega leta rekla svojemu gospodarju: „Gospod nas je blagoslovil, spominjajmo se ga hvaležni, in častimo ga v njegovih ubogih bratih.“ In nato so poslali en del blagoslova božjega v bolnišnico.

5. Petič ste zvedeli iz sv. evangelja, da je Gospod Jezus Petra tolažil, in mu rekel: posih malo boš ljudi lovil, t. j. s pridigami in nauki (podučevanjem) za nebesa pridobival. Če ravno te besede naj poprej pridigarje zadevajo,

vendar le tudi vam veljajo, seosebno vam, ki ste postavljeni nad druge, kakor starši, gospodarji, gospodinje i. t. d. Tudi vi morate pridigovati ljudem, svojim podložnim, otrokom in poslom, in jih za nebesa pridobivati z lepimi nauki in svarili in dobrimi zgledi. To vam je sveta dolžnost; zato ste predpostavljeni, postavljeni pred druge, ne le, da bi jim zapovedovali v časnih rečeh ali skerbeli le za njih telesni blagor, temveč tudi, da jim vелеvate in naročate storiti, kar zadeva božjo čast, njih dušni blagor in večno zveličanje. Modri mož pravi v sv. pismu: „Kdor vodi in podučuje svojega sina ali svojo hčer, bo v njih počesčen.“

Pobožni Job je svoje otroke pridno podučeval, kako naj služijo Bogu, in je dan na dan opravljal daritve Bogu, da bi otroci pobožni ostali in v noben greh ne padli. — Starši sv. Suzane so pridno razkladali svoji hčerki božjo postavo, in na to gledali, da bi spolnovala božje zapovedi. Zato je pa tudi zdaj med izvoljenimi v nebesih, in jo imamo za lep zgled sv. čistosti. — Sv. Brigita je objokovala greh svoje hčere, in se tega greha pred Bogom dolžno spoznala, ker je morda svoji hčeri premalo dobrega podučevanja in lepih zgledov dajala, kakor je dolžna bila. In gospod Jezus se jej je večkrat prikazal, in jej rekel: „Ta je poštena mati, ki svojo hčer uči pobožno živeti, grehe obžalovati, nikdar pa lišpati se nečimurno; zakaj če mati to stori, bo hči božja služabnica, ker bo v materne stopinje stopila, in za njo hodila.“

Kar pa velja o tem od staršev, velja tudi od predpostavljenih. Zato beremo v katekizmu: „Četerta božja zapoved ne zadeva le staršev in otrok, ampak tudi vse duhovske in deželske gosposke in njih podložne.“ Vsi od kraja tedaj držite se tega nauka, da bote obstali, kader bo Bog duše vaših otrok in vaših podložnih od vas tirjal. Na posled

6. ste tudi še slišali, da so Peter in njegova tovarša Jakob in Janez potegnili čolna h kraju, in vse popustili in šli za Jezusom.

Tako moramo tudi mi zapustiti časne reči in se tem terdnejši večnega okleniti, to je: svoje nudo nagnenje, svoje poželjenje, ki nas zmerom za svetom poteguje, moramo krotiti; blaga in premoženja se le tako posluževati, da po njem ne bomo zaderžani, za Jezusom hoditi.

Sv. Lavrencij Justinian pravi: „Svet nič družega ni kot kraj teme, napolnjen s skerbmi in terpljenjem kakor pekel. In vse, kar je v njem, zapeljuje nevedne, jih redi s praznim upanjem, in jim obeta mir, ktereга jim dati ne more. O grešniki! zdramite se, in spoznajte, da vse, kar svet obeta, je nečimurno. Ali pa povejte mi: komu je svet še dal, kar mu je obetal? In če mu je res dal kaj dobrega, mu je tisto spet kmalo vzel. Da, ni ga človeka svet ljubečega, ktereга bi na posled svet nalagal in ogoljufal ne bil.“ Tako govori ta sv. mož.

Ljubi moji! nečimurno je po tem takem, nabirati si le minljivega bogastva, in nanj zastavljati svoje zaupanje. Nečimurno je, iskati le posvetne časti, hrepeneti le po pozemeljski visokosti. Nečimurno je, živeti le po pregrešnem poželenju, tekati le za posvetnim veseljem, ki pa na posled človeku naj hujše kazni na glavo nakoplje. Nečimurno je, le na časno opirati svoje oko, in se nikoli ne ozreti na prihodno življenje. Nečimurno je, želeti si le dolgega življenja, in nič ne skrbeti za pobožno življenje. Nečimurno je, navezovati svoje serce na minljive, nestanovitne reči, in ne hiteti za večnim veseljem. Da „vse je nečimurnost nad nečimurnost“ razun Boga ljubiti in njemu služiti.

Ko je opat Honorat bival še v očetovi hiši, odtegoval je svoje serce svetu in ga Bogu daroval. To pa njegovemu očetu ni bilo nič kaj po volji, ker se je bal, da bi ga sin ne zapustil, in se svetu popolnoma odtegnil! zakaj oče ga je mislil na tem svetu prav dobro preskerbeti. In ravno zato ga je skušal omamiti in za svet pridobiti s posvetnimi veseljami. Toda sin je druge misli imel od sveta, kot oče. Zatoraj je rekel sam med seboj: „Posvetno življenje je sicer prijetno in veselo, pa zapeljivo, in vse boljše nauke slišim v cerkvi, kakor v očetovi hiši. Tamkaj me kliče in vabi Jezus Kristus v večno življenje, tukaj pa, na svetu, me vabijo k poželenju in grešnemu veselju, katero hitro mine. Gospod pa pravi: Kdor stori voljo božjo, ostane vekomaj; na noge tedaj, Honorat! hiti, da se rešiš iz mrež tega sveta!“ in se je dvignil, šel in mnih postal. —

Ljubi farani! vem, da si bote mislili: to je pobožno storjeno in lepo, toda mi tega ne moremo. In vendar pravim, da zamorete. Zapustite svet s srcem, če ga tudi ne zapustite s telesom; in sicer tako, da pri vsem svojem časnem opraviu in nedolžnem razveseljevanju obračate svoje misli bolj na nebeške kot na posvetne reči. Ali mar to ni mogoče?

Na noge tedaj, ljubi farmani! odtergajte svoje misli od vidnih reči in obračajte jih na nevidne in, ako to storite, ste tudi vi, kakor Peter, Jakob in Janez vse zapustili, in šli za Jezusom.

Sklep.

To glejte, ljubi moji! so lepi in koristni nauki, ki sem jih iz zakladnice današnjega sv. evangelja pobral in vam podal. Bog daj, da bi se ti nauki vašega serca prijeli, v njem lepo rastle, in obilen sad rodili vam v čast, blagor in večno srečo! Amen.

Pridiga za V. pobinkoštno nedeljo.

(Ne zmirjati; gov. B. S.)

„Kdor svojemu bratu reče raka, kriv bo zbora; kdor pa reče norec, kriv bo peklenškega ognja.“ Mat 5, 22.

Vvod.

Naš Odrešenik nam danes prav ojstro besedo na serce poklada; on ne prepoveduje le samo ubijanja, ampak tudi vse, kar k ubijanju napeljuje, kakor na primer: pričkanje, pregovarjanje, zmirjanje, obrekovanje z gerdimi priimki i. t. d. On pravi: „Kdor pa svojemu bratu reče raka, kriv bo zbora; kdor pa reče norec, kriv bo peklenškega ognja.“ Raka pomenja to, kar lenuh ali potepuh; norec pa je to, kar brezbožen, hudoben človek. Kdor svojemu bližnjemu take priimke daje, po Jezusovih besedah bo z ubijavci vred večnega ognja kriv. Kader to slišimo in beremo, vtegnili bi misliti, da ljudi bo zavoljo tega Jezusovega žuganja strah obšel in groza spreletela, in se bodo na vso moč varovali, svojega bližnjega s kako tako besedo zmirjati. Toda temu nitako; ampak, če se nekoliko po svetu okrog sebe oziramo, najdemo to napako res sila gosto sejano med ljudmi. Stari in mladi, gospodarji in posli, otroci in starši eden drugemu tako gerdo zmirjajo, da je strah in groza poslušati. Od kod pa pride ta gerda navada? Ali mar ljudje ne vedó, da je greh in kaj da škoduje? Naj vam toraj danes razložim,

I. od kod se izhaja gerda napaka, bližnjega z gerdimi priimki obkladati;

II. kako škodljiva je ta navada; in

III. kako bijej bilo v okom priti? V Jezusovem imenu poslušajte!

Razlaga.

I. Ko so skerbni hlapci evangeljskega gospodarja na njivi med lepim žitom tudi ljuliko zagledali, pritekli so žalostni in mu rekli: „Gospod! ali nisi dobrega semena vsejal na svojo njivo? Od kod ima tedaj ljuliko?“ — Tako tudi pameten človek, kader kaj posebnega — bodisi dobrega ali hudega — vgleđa, poprašuje, odkod se to izhaja ali uno izvira. — In če po tem takem tudi mi poprašujemo, od kod da je huda navada, svojemu bližnjemu gerde priimke dajati, kaj bomo na to vprašanje povedali in za

odgovor dali? Ali mar ljudje v keršanskem nauku niso zadosti podučeni, in toraj ne vedó, da je to greh? Toda s tem se ne morejo izgovarjati, ker imajo vsako nedeljo in vsak praznik lepo priložnost, se keršanskega nauka učiti, memo tega pa se tudi na današnjo nedeljo sv. evangelje bere, in sicer vsako leto, ki to gerdo navado naravnost in prav hudo poprijemlje. Tedaj moramo drugej pravega vzroka te napačne navade iskati, in ta se najde:

1) Pomanjkanje prave keršanske ljubezni. Kdor se Boga ne boji in bližnjega kakor sebe ne ljubi, bližnjemu gotovo tudi nič dobrega privoščil in mu tudi dobrega storil ne bo; ampak sebičen ki je, išče le svoje sreče, le svojega dobička. Za bližnjega mu ni mar, in mu je le toliko priveržen, kolikor ga v svoj lastni prid potrebuje. Kakor hitro pa nič več od njega ne pričakuje, ga tudi več ne obraja in v časti nima. Gorje pa bližnjemu, ako takemu samopridnemu človeku nasproti stopi, in kako besedo navskriž reče. Vergel se bo naj, kot serdita zverina na rop, in kar bo gerdega vedel in znal, čeznj povedal. Človek brez keršanske ljubezni namreč poterpežljivosti nima, in Jezusovega opominjevanja ne posluša. Jezus pravi: „Učite se od mene, ker sem krotek in iz serca ponižen.“ Ker pomanjkuje keršanske ljubezni, odtod pride, da se zakonski med seboj ne zastopijo, in pri vsaki stvari, ktera jim navskriž pride, eden drugega gerdo zmirjajo. Ker pomanjkuje keršanske ljubezni, odtod se izhaja, da starši s svojimi otroci peterpljenja nimajo, in jim gerde imena dajejo. Ker pomanjkuje prave keršanske ljubezni, odtod izvira, da gospodarji in gospodinje svojih poslov nimajo kakor bratov in sester, temveč ravnaajo z njimi kakor trinogi s svojimi sužaji, in pri vsakem delu, ki jim ga popolnoma po volji ne storé, precej nad njimi zareže, jih gerdo oštevajo in z naj ostudnišimi priimki obkladajo. — Iz pomanjkanja keršanske ljubezni pa tudi pride, da se ta gerda navada vedno dalj razteguje, in se je že sploh tako vdomačila, da bo že težko fare, ali vasi, ali še celo hiše dobiti, v kateri bi svojih služabnikov ali služabnic ne imela; in ker je ta pregreha tako razširjena, je tudi slabih zgledov silo veliko in slabi zgled je toraj

2) Drugi vzrok, da je obkladanje z gerdimi priimki že tako zelo v navadi. Kakor dereča voda, kader po hudem nalivu bregove prestopi, in se po polju in senožetih razlije, rodovitno zemljo iz njih izpere in peska in blata nanje nanosi; tako tudi slabi zgled lepo zaderžanje kali in pregrehe in hudobije po svetu razliva. Otroci se od staršev pohujšujejo, mladi od starih hudega naučé, podložni po predpostavljenih spridijo in pohabé (pokvarijo). K temu še pristopi

3) Hudo nagnjenje človekovo, ktero stori, da slabe zglede, ko jih na drugih vidi, toliko rajši posnema, ker je to prirojeni poželjivosti bolj ugodno in se jej bolj prilaga, kakor dobro, ki se mu le pretežavno zdi. Hudo nagnjenje je podobno razposaje-

nemu konju. Ako mu ujde ne natakneš, ne boš ga vkrotil. Ljudje pa so premehekuzni, in se posta bojé in ogibljejo drugih pokoril, s katerimi se poželjivost kroti. In tako se zgodi, da, kakor druge pregrehe, se tudi slaba navada, bližnjega z gerdimi priimki obkladati, vedno bolj širi in šopiri med ljudmi.

In ker je ta gerda pregreha že tako navadna postala, ljudje tudi že več veliko na-njo ne porajtajo, in jo za kako majhno pomoto in nepomenljivo reč imajo. Pa se večkrat silno hudo motijo in sami sebe goljufujejo, ker velika vtegne nesreča biti, ki se iz nje izhaja.

II. Kristjan, ki je temu grehu vdan, in svojemu bližnjemu rad gerde priimke daje, se vtegne

1) Močno Bogu za meriti, ker zoper božjo ljubezen greši. Dobrotljivi Bog človeka neskončno ljubi. Iz ljubezni ga je Bog Oče vstvaril, iz ljubezni Bog Sin odrešil, iz ljubezni ga sv. Duh posvečuje. Ker nas pa Bog tako neizrečeno ljubi, smo tudi mi dolžni, njega ljubiti. Ljubezen do Boga pa prav lepo s tim skazujemo, da bližnjega ljubimo, ki je božji otrok. Zakaj ako kdo očeta ljubi, bo tudi njegove otroke spoštoval, in ako bi tudi hudobni bili, ž njimi zavoljo očeta poterpljenje imel. Kdor pa bližnjega gerdo zmirja in mu gerde imena daje, s tem na znanje daje, da tudi njegovega Očeta v nebesih v časti nima in ga ne ljubi. Tedaj pa tudi sveti Janez lepo govori in pravi: „Ako kdo reče, da ljubi Boga, pa sovraži svojega brata, je lažnik in resnice ni v njem. Zakaj če bližnjega ne ljubi, ktereга vidi, kako bo Boga ljubil, ktereга ne vidi?“

2) Tak človek pa tudi bližnjega lahko v veliko škodo in nesrečo pripravi. Človeški natori je lastno, da svojega bližnjega radi po tem sodimo, kar pri drugih od njega slišimo, posebno dokler ga sami iz lastnega prepričanja še nismo spoznali. Ako tedaj drugi bližnjega hvalijo, bomo ga tudi mi spoštovali. In kar od opravljanja in obrekovanja velja, velja tudi od obkladanja z gerdimi priimki. Boš slišal, da kdo bližnjega zmirja in mu gerde imena daje, ne boš ne tega, ki se da jezi k zmirjanju zapeljati, dosti obrajtal; pa tudi do unega, ki je zmirjan, nehoté ti slaba misel v glavo pride, dokler ne veš, kaj med seboj imata. In tako se le prerado zgodi, da bliženj — in sicer večkrat po nedolžnem — svoje dobro ime zgubi. Kolika škoda pa je to za bližnjega, tem večja — tem viši ko je postavljen. Vzemimo za zgled le duhovnega pastirja, ako kdo gerdo od njih govori, in njim gerde imena daje. Kako naglo omahljivi kristjani za takim malopridnežem potegnejo, in duhovni gospod potem takem ob svoje poštenje pridejo in zgubé svojo veljavo pri ljudeh. Kolika škoda to in sicer za toliko njim izročeni dušic! Naj si še toliko prizadevajo, vendar jim le ljudje nič kaj prav ne zaupajo in jih tudi radi ne vbogajo v svojo lastno škodo in nesrečo časno in večno. — Prištejmo k

temu še pohujšanje, ktero tak človek napravi, ki je tej gerdi navajen vdan, in s svojim slabim zgledom seme hudega med ljudi zaseva, sosebno mladino spridi, in jo takega gerdega obnašanja uči.

K vsemu temu še to pridenimo, da človek, ki je navajen drugim gerde priimke dajati, svojega bližnjega s tem v jezo napeljuje in k drugim pregreham, ki se iz jeze izhajajo; iz čigar se vtegne bližnjemu spet velika dušna in telesna škoda goditi.

3) Pa tudi s a m e m u s e b i lahko veliko škoduje človek, ki navado ima, drugim gerde imena dajati. Podere si dušni mir: Koliko grenkih mora večkrat preslišati, ki mu jih tisti spet nazaj poverne, kogar je zmirjal! Kako žerko je staršem — da od drugih nič ne opomnim — kader jih lastni otroci z gerdimi priimki pitajo, s kterimi so jih bili starši naj prvi zmirjali! — V kolike prepire se lahko memo tega tak človek zamota, v kolike pravde zavozla, in si večkrat dolgo sovraštvo na glavo nakoplje! Med tem mu pa žegen ali blagor božji iz hiše beži, nesreča pa vanjo hiti: In bi hotel Bog, da bi le pri časni nesreči ostalo, in bi se mu tudi večne bati ne bilo, s ktero Jezus sam v današnjem sv. evangelju žuga! — Kam da zamore ta gerda navada človeka pripraviti, spričal vam bom z žalostnim zgledom, da ne bo kdo mislil, da vam le prazen strah delam:

V nekem gradu za Dravo so rejenca imeli, ki je bil dekle samice sin. Odrastel je, pastirčeval, in pomagal pri vsakem delu. Neko jesen so proso méli, ki je bilo strašno snetljivo, in gerdo kadilo se je. Gospodična pride na skedenj, in ko hlapčika vsega vmazanega zagleda, reče vpričo vseh ljudi, ki so proso spravljali: „Ti si pa čern, ko vrag!“ Ljudje so se mu smejali, in ga po tem priimku imenovali. Hlapček odraste, in gerdo ime vrag mu ostane. Znanci ga po tem kličejo, in on navajen za zlo ne vzame. — Leta 1847. je ravno ta človek za Dravo delal, in nek mesar iz bližnjega terga memo pride. Namesto čedno pozdraviti, podraži ga. Mesar ni slovensko znal, pa je vedel, kako ga imajo. Slovenec je nemško zastopil, pa nemške gerde besede ni vaje bil. Mesar se nad njim zadere: „Teufel, kaj delaš?“ Slovenec ga pa za besedo s kolom po glavi lopi, da se pri tej priči mertev na tla zverne. — Glejte, gerdih priimkov žalosten konec. Tudi beseda človeka ubije!

Če si memo vsega tega tudi spominjamo, da je kristjan dolžen, vsako škodo poverniti, ki jo je storil; — dolžen, pohujšanje popraviti, ki ga je naredil, kar je večkrat silno težko in včasih skoraj nemogoče; lahko spoznamo, da obkladanje z gerdimi priimki, ki pogostoma tako žalostne nasledke ima in toliko hudega napravi, ne more tako majhna in nepomenljiva reč biti, za kakorsno jo ljudje po navadi imajo. Iz tega pa si lahko posnamemo dolžnost, da se moramo te napake skerbno varovati, in če bi jej bili vdani, se je odvaditi?

III. Kako pa se bomo slabe navade, bližnjega z gerdimi priimki obkladati, varovali in če bi bili v njej zapopadeni, se je odvadili? K temu vam priporočam čvetero pomočkov in pomočnic:

1) Kakor povsod drugej je tudi tukaj p o n i ž n a m o l i t e v perva pomočnica. Brez božje pomoči nič ne premoremo. Z molitvijo pa si jo od Boga sprosimo. Zdihuj toraj, keršanska duša! sosebnost v skušnjavah, kader si nevoljna in te jeza sprehaja, in si v nevarnosti, svojemu bližnjemu spet kaj žalega reči in gerdo nad njim zarezati, — zdihuj in reci tako ali enako: „Oh ti ljubi Bog, podpiraj me s svojo gnado, da skušnjavo premagam!“ — Si pa tako nesrečen bil, o kristjan! in si v poprejšno slabo navado spet nazaj zašel, oh ne zamudi s skesanim srcem s colnarjem zdihniti: „Gospod, bodi milostljiv meni grešniku!“ obžaluj svojo pomoto in terdno skleni, v prihodnje se je bolj skerbno varovati.

2) Drugi pomočnik je z a t a j e v a n j e s a m e g a s e b e. Brez vojskovanja ni zmage. Človek, ki svojemu poželjenju streza, tudi se greha varoval ne bo. Kristjan pa, ki se je navadil včasih žlico poprej položiti, preden se je nasitil, si kako sicer nedolžno veselje pritergati in prikratiti, on bo tudi, kader skušnjava pride, terdno stal, in se ne bo dal premotiti, da bi se nad bližnjim zjezil in ga zmirjal in mu gerde imena dajal.

3) Tretji mogočni pomočnik zoper to gerdo navado je z g l e d J e z u s o v, ki je bil preklinjan, pa ni krel; zaničevan, pa ni zaničeval, ampak je molil. Misel, da je Zveličar naš vse to iz ljubezni do nas voljno prenašal, podbudila nas tudi bo, svojemu bližnjemu, ako nas žali, odpustiti, ne pa nad njim znositi se in ga zmirjati.

4) Če bi nas pa že ti trojni pomočniki pred slabo navado, bližnjega z gerdimi imeni pikati, ne oplašili, naj nas vsaj četerta pomočnica ostraši, in ta je m i s e l n a k a z n i, s katerimi Bog to gerdo napako že večkrat tukaj strahuje, kakor sem jih že poprej nekaj naštel, še hujši pa jo bo na unem svetu tepel. — Strašen zgled, kako da Bog to gerdo napako večkrat že tukaj tepe, beremo v sv. pismu stare zaveze: Prerok Elizej gre enkrat iz Jerihe v Betel. Bil je priletan mož in je imel že malo las na glavi. Otroci mu pridejo iz mesta naproti, ga zasmehujejo in vpijejo nad njim: „Pojdi gori, plešec!“ Elizej se nanje ozre in jim zažuga v imenu Gospodovem. In glejte, kaj se zgodi! Pri tej priči planeta dva medveda iz bližnjega gojzda, in raztergata 42 malopridnežev. — Je pa Bog zavolje tega greha že na tem svetu tako oestro sodbo imel, kaj bo še le na unem? Kaj bo pri sodbi, pri kateri bo treba že od vsake prazne, nepotrebne besede odgovor in rajtengo dajati: „Strašno je pasti živemu Bogu v roke“, govori sv. pismo. Bog nas obvaruj take nesreče!

Sklep.

Zmirjanja je veliko po svetu, ker prave ljubezni pomanjkuje. Veliko nesreč izhaja iz te gerde navade. Zatoraj varujmo se tega greha in ne zabimo nikoli, kar Jezus v današnjem sv. evangelju pravi: „Imejmo potrpljenje z bližnjim, bodimo usmiljeni, in usmiljenje bomo tudi mi našli!“ Amen.

Pridiga za god ssv. aposteljnov Petra in Pavla.

(Sveta cerkev Jezusova je nepremagljiva; gov. R. V.)

„Ti si Peter, skala, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenske vrata je ne bodo zmagala.“ Mat. 16, 18.

Vvod.

Vse, kar se giblje in hodi po zemlji, se spreminja, postara, zgine in premine, in nobena stvar na svetu nima trdnega obstanka. Drevo zeleni, raste in zori do 20, 50, tudi 100 let in čez: kader pa doraste, vsahne in strohni, in dragim prostor naredi. Živali se izležejo in svojega življenja veselé, ali kader njih čas doteče, odmerjó, in čez leta ni duha ne sluha po njih. Enaka je s človekom, ki je naj imenitnejša stvar božja na zemlji: kratko je njegovo življenje; kakor valovi ob potoku mu leta naprej gredó, in več nazaj ne pridejo; poprej, ko se zanaša, se postara, umerje in gre pod černo zemljo. In kakošna je s posameznim človekom, taka je tudi s celimi narodi; pridejo in preidejo kakor senca in megla. Zdaj so mogočni in povsod slové, zdaj spet po njih poprašáš, in jih nikjer več ni. Nič tedaj ni stanovitnega, nič obstojnega na svetu; vse je minljivo in nestanovitno. Le samo ena je, ki ne mine, le ena, ki ne zgine: in ta je sv. cerkev Jezusova, od ktere danes Jezus sam govori, in sv. Petru pravi: „Ti si Peter skala, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo zmagala.“ Trdno tedaj sv. cerkev stoji in nobena moč je ne zmaje, kakor nas zgodbe vseh časov učé. Z veseljem vam tudi jes danes sv. cerkve veličansko zmago nad neverstvom in krivoverstvom popišem in pokažem, kako lepo so se do zdaj obljube Jezusove spolnovale, in je ne človeške ne peklenške moči zmagati niso mogle. — Pripravite se!

Razlaga.

Majhna in neznatna je bila o svojem začetku sv. cerkev božja. Dvanajst revnih aposteljuov in majhno število vernih kristjanov — je bila vsa Jezusova cerkev. Pa teh dvanajst bornih ribčev s sv. Duhom napolnjenih se je razšlo v križem svet, sv. cerkev Jezusovo med narodi vterdovat. Začela je rasti, je od dne do dne močnejša prihajala, in postala drevo, ki svoje veje razteguje na vse kraje sveta. V Rimskem mestu, kjer je bil sv. Peter prvi škof ali papež, ima svoje korenine zastavljene, in od ondot seje svoj blagoslov proti jugu in severu, vshodu in zahodu, sred silnega preganjanja je rasla, in veličastno stoji že nad 18 sto let. Imenitna mesta so se razsula, mogočna kraljestva razpadla, celi narodi v pozabljivost prišli, le ona ni padla; na skalo je zidana, s kervjo mučencev zakitana. Nad 300 let je že o njenem prvem začetku pekel z vso svojo močjo nad njo divjal. Kri kristjanov je curkoma tekla. V podzemeljskih jamah so natihoma in skrivaje obhajali službo božjo, ker je očitno niso smeli, kar nam nezmerne votline pod Rimskim mestom še zdaj spričujejo. Toda sovražniki sv. cerkve so onemogli, cerkev ni omagala. Kri mučencev je bila seme kristjanov. Več ko jih pomoré, več jih je bilo! — Po tolikem preganjanju je Konstantin Veliki Rimsko cesarstvo prevzel in svet se je nekoliko pomiril. Tudi za cerkev so nastopili boljši časi, tudi njej je bolj prijazno solnce sijalo. Toda dolgo počitka ni imela. Jela so se ljudstva razposeljevati in dalje pomikati. Eden narod se je dvignil, in drugega spodrinil, ali pa stiskal in zatiral. Koliko da je pri tem sv. vera in Jezusova cerkev terpela, ne da se povedati z lahkoma. Kolikokrat bi bil — po človeško soditi — mislil, zdaj zdaj se bo v silnih nevarnostih vtopila! Kolikokrat sv. Rimski cerkev poglavarja ni imela, in vendar jo je previdnost božja ohranila, in jej vselej spet za novega poglavarja skerbela. In ravno takrat, ko je nevarnost naj večja prihajala, ravno tedaj se je božja pomoč naj očitniši skazovala. Nad Rimskim mestom se je razbila vsa sovražna sila! Kako se je pač svet tresel pred silnim Atilom, šiba božja imenovanim. Od daljnega Rusovskega do Francozke zemlje si je vse dežele spravil pod oblast; kjerkoli se je prikazal, je mesta in sela požigal, in pomoril brez števila nedolžnih ljudi. Tudi do Rima pride s svojo razdivjano vojsko. Pa ga ni kralja, ne cesarja, da bi bil meč izderl in sv. mesto branil. V toliki stiski se sv. papež Leon I. vzdigne, vzame namesto britkega meča svojo pastirsko palico, namesto jeklenega oklepa dubovno obleko, in gre mogočnemu zmagovavcu naproti v njegovo ležišče. Pove mu, da nad Rimskim mestom čuje božja roka, in si ga še nobeden pod oblast ni spravil brez kazni, ktera mu je bila kar naglo za petami. To je skušal Alarih, ki je sicer mesto zmagal, pa kmalo po zmagi.

neprevidoma umerl. Tudi Ataulfa mu vpelje v razgled in spričevanje, ki je v sredi svoje vojaške sreče padel. In glej, kar bi nikdo ne bil verjel, se zgodi! Atila, pred čigar imenom samim so se ljudstva tresla, se zboji, spred mesta zbeži, in Rim je rešen in otet. — Ali pa — kolikokrat so žugali nečloveški Turki ves keršanski svet v groblje spremeniti. Od Carigrada se jih je valila neznana sila na vse strani keršanskega sveta. Že so imeli vso Ogersko deželo v posesti, so tudi naše kraje nadleževali in celo Dunaj napadali. Od druge strani pa so skoraj že vso Španjsko in Francozko pod se spravili, ob morji pa Lahom silo delali. Pa glej, vselej so bili v svoji naj večji ošabnosti premagani v slavnih bitvah, v katerih se je prav očitno skazovala kristjanom božja pomoč, kjer po človeško soditi ni bilo nič manj ko zmage upati. In tako se jim nikoli ni posrečilo, da bi bili na velikem altarju sv. Petra v Rimu svoje konje z ovsom pasli, kakor se je njih vojvoda, prevzetni Bajacet, si svest gotove zmage, nekega dne ustil in bahal.

Je bila pa sv. cerkev Jezusova že od svojih zunanjih sovražnikov tako silno preganjana, so jo tem bolj serdito notranji napadali. Ti notranji sovražniki so krivoverci, od katerih papež Inocencij I. pravi: „Nevarniši ko Turka meč — je krivovercev serd goreč.“ Bilo je v prvi dobi keršanstva, ko se je Arij, prevzetni mašnik, dvignil, in Jezusovo božjo natoro tajil. Njegova krivovera je v kratkem toliko podpiravcev našla, da je nek imeniten cerkven učenik o njej te pomembnosne besede izustil: „Svet je nekega jutra vstal, in z začudenjem spoznal, da je arijanski (krivoverski) postal.“ Pa Bog svoje cerkve ne zapusti, in v toliki stiski sv. Atanazija obudi, kateri pravo vero na vso moč brani in podpira, krivovero na vso moč zatira. — Komaj pa je Arijev nauk nekoliko potihnil, spet je že drugi krivoverec Pelagij, na noge stopil, in učil, da greh prvih staršev je le njim, ne pa tudi drugim škodoval, in da sv. kerst ljudem ni potrebea. Zoper njegovo zmoto se je sv. Avguštin bojeval in za pravo vero in sv. cerkev potegoval. — Spet je začela cerkev omagovati, vera slabeti, gorečnost kristjanov pešati, prevzetija gospode rasti in hudobije se po vseh stanovih razširjati: kar Bog Gregorja VII. posadi na sv. Petra stol, ki je s svojo ne navadno učenostjo in modrostjo vse spet v lep red spravil, razvadam gospode meje postavil, in cerkevne zadeve lepo poravnal. — Vnovič so začeli krivoverci svoje glave povzdigovati: Katarci, Albigeni in drugi krivoverci raztresajo ludobne nauke po Španjskem, Francoskem, Nemškem, Laškem in Podonavskih deželah. Bog pa sv. Dominika in sv. Frančiška pošlje, ki z vso gorečnostjo krivovero po perstih bijeta, in sv. cerkev branita in varujeta. — V 16. stoletji se je Lutrova krivovera spočela, in žugala, sv. cerkev Jezusovo zatreti. Deželni gospodji (knezi) so pravo vero zapustili in s silo in mečem krivovero podpirali, in cela Evropa je v nevarnost prišla, ločit se od Petrovega namestnika, Rimskega papeža.

Celo Rimsko mesto je bilo (po krivoverskih vojakih Bourbonskega Konetabla) onečasteno, in krivoverci so že po sv. pismu dneva iskali in napovedovali, kdaj da bodo papeža s poti spravili, in Rimsko cerkev pokopali. V toliki sili pa je sv. Ignacij nje rešitelj, in svoje učence križem sveta razpčšlje in mu pomagajo, Jezusu zgubljene ovčice deloma spet nazaj pridobiti, deloma njegovo sv. čedo z novimi ovčicami pomnožiti. —

Že iz tega malega, kar sem vam dozdej povedal, lahko spoznamo in se prepričamo, da Bog sam nad svojo sv. cerkvijo čuje in jo varuje: in to nam zaupanje daje, da jo tudi posihmalo ne bo zapustil. Vendar pa se ne morem zderžati, vam še eno novejših dogodb v spomin poklicati, ki nam glasnejši od drugih to resnico oznanuje. Bili so hudobni posvetni modrijani v pretečenem stoletju, ki so se zaprisegli, sv. cerkev pokončati. Njih glava je bil Volter (Voltaire) na Francozkem. Od ondot so njih strašna bogokletstva odmevala po drugih deželah. Boga so bili zaverгли, lastno pamet po božje častili, cerkvi pa pogubo žugali, jej že klenkali in bilje peli. „18stoletna mamka je oslabela“, so rekli, „čas je, da jo pokopljemo in s poti spravimo!“ Kaj pa je cerkev storila v sred takega peklenskega krika? Bilo je, kakor bi bila obledela in omolknila. Po Španjskem in Francozkem, Nemškem in Laškem in v drugih deželah nje otroci prebivajo; pa ni ga bilo, da bi se bil za-njo poskusil in se postavil za Kristusa! — Število nje sovražnikov ne vsaki dan množi in narašča. Celo kralji in cesarji se jim pridružijo. Iz merzle Rusovske dežele jim cesarica Katarina II. prijateljsko dopisuje, iz Pruskega kraljestva Miroslav prijazno svojo roko podaja, celo Avstrijski cesar Jožef II., v drugih rečeh sicer dober mož, je vendar v sovraštvo do cerkve na njih strani. Nevarnost je velika, pa — Bog molči! Toda to molčanje je bila strašna šiba božja! Nikoli še ni pustil zmote tako dalječ priti: vselej jej je poprej ali pozneji vrat zavil, preda se je še tako na široko raztegnila: Zdaj jo pusti, da do verha prikipi! Pa kaj se zgodi! — Strašni prevrati (prekucije) se začnó. Do sedaj neznane hudobije se dupočenjajo, nečloveška djanja doprinašajo, pred kterimi serce trepeče in človeku lasje po koncu stojé, kdor jih sliši ali bere! — Z rabeljsko roko častitega starčka, sivega papeža Pija VI. s Petrovega stola potegnajo, in po tolovajsko v ječo odpeljejo. In ko je on svojo blago, v britkostih in težavah življenja mnogo poskušeno dušo izdihnil, zagnali so divji hrup, da je zdaj katoliška cerkev končana, keršanska vera pokopana, in Pij VI. ne bo več imel naslednika. Toda on, ki v nebesih stanuje, se jim bo smejal, in Gospod jih bo zasmehoval, sv. pismo pravi. Njih peklensko veselje ni dolgo terpelo. Bilo je 21. sušca 1800 ko so kardinali iz Rimskega mesta vbežali in v samostanu sv. Benedikta v Benedkah se zbrali, in Gregorja Barnaba Kiaramonti za novega papeža pod imenom Pija VII. izvolili. Sv. cerkev je spet ložeje dihala, ker je

poglararja imela, in boljši čas jej je napočil, kar je Napoleon prekuciji na pete stopil in jo vdušil, s papežem pa zvezo (Concordat) sklenil. Pa tudi zdaj se ni ravno dolgo miru veselila. Napoleon, ki se je tako neizrečeno visoko povzdignil, in si na razvalinah ostarljive Evrope svoj cesarski prestol postavil, ni mogel dolgo sterpeti, da bi bila zraven njegove tudi še kaka druga neodvisna, in še celo večja, duhovna oblast obveljala. Stegnil je toraj svojo nesveto roko po dedščini sv. Petra, in je papežovo deželo svojemu nezmernemu cesarstvu pridružil; ker pa papež Pij VII. v to niso mogli dovoliti, priperl jih je. Že je mislil, da je sv. očeta v strah in k molčanju pripravil; toda tega ne! Poslušajte, kaj se zgodi! Kralji so se Napoleonu vklanjali, cela ljudstva so pred njim trepetala, Evropa je molčé njegova povelja poslušala, Rimsko mesto so Francozi posedli, in papež je bil (v Kvirinalu) njegov jetnik: kar najdejo — kdo bi bil mislil! — na jutro, ko so sv. očeta priperli (11. junija 1809) na treh velikih cerkvah Rimskega mesta list nabit, v katerem je bilo nad Napoleonom izobčenje izgovorjeno, in on iz družbe vernih kristjanov pahnjen. Neverneži so se sicer temu listu posmehovali, Napoleon ga je za nepomenljivega imel, celo dobri ljudje niso dosti od njega pričakovali: toda ne smemo pozabiti, kaj se je na to godilo. Tisto leto (1809) je Napoleon zadnjikrat na vojski srečno zmagal, posibmalo ga najdemo na merzlem Rusovskem, kjer je v Moskovi njega slava otamnela in huda zima njegovo moč zdrobila. Neznana zmerzlina, ki je celo solze v očeh v led spreminjala, pomorila mu je na tisuče vojakov in on sam je komaj življenje odnesel in otel. In spet 3 leta potem ga vidimo tako rekoč od vse človeške Evropejske družbe ločenega v sred nezmernege morja na samotnem otoku sv. Helene, kjer je samemu sebi in svoji vesti prepuščen žalostno končal. Tako revno je sklenil mogočni cesar Napoleon, ki se je nad sv. cerkvijo in nje poglararjem tako hudo pregrešil! In kaj je bilo iz papeža, kterega je on vjetega imel? O čudo božje previdnosti! S pomočjo krivovernih Angležev in ločenih Rusov je bil spet v svojo deželo peljan in na sv. Petra stol posajen. Cesarjev tron se je v prah podrobil, Petrov stol se ni zmajal!

Če se tedaj še enkrat ozremo v pretekle čase, prisiljeni smo obstati in spoznati, da so se Jezusove obljube vsikdar spolnovale. Sv. cerkev božja je na skalo zidana, in nobena moč, ne človeška, ne peklenska je zmagati ni mogla. Če je tudi tu ali tam luč sv. vere vgasnila, se je tem svitlejši v drugih deželah razgorela, in sv. cerkev Jezusova tem bolj vterdila. V svoji svitlobi se sosebno zdaj Petrov stol leskeče. Papež na njem sedé navdan z modrostjo in učenostjo, ki so nam lepih čednost prelepi zgled, in nad 600 škofov pase sv. čedo Jezusovo pri 200 milijonov glav veliko po vsem neznanem svetu.

Res, da sovražniki sv. cerkev tudi zdaj ne mirujejo, in se s peklensko jezo vanjo zaletujejo, pa nič drugega ne opravijo, kakor da nad skalo, na katero je postavljena, svoje terde glave kervavo obutajo. To nam spričujejo tudi žalostne prigodbe pretečenih let. Kdo je vstanu popisati, koliko da so sv. oče naš zdajni papež Pij IX. v tem času preterpeli ne le od krivovercev, ampak celo od lastnih otrok, katerih duhovni oče so. Kako gerda pisma in neslane novice so se tudi po naših krajih od njih trosile, in njih lastno nehvaležno ljudstvo jih je celo tako dalje pripravilo, da so morali svoje ljubljeno mesto zapustiti in na ptuje pobegniti. Pokazalo se je, da je bilo vse govorjenje zoper njih gerda laž, peklenska zmišljava sovražnikov sv. cerkve, kateri bi bili radi sv. očeta pri vernem ljudstvu ob zaupanje in ljubezen pripravili. Pa so le sami na sramoti ostali, ime Pija IX. pa na široko slovi po vsem keršanskem svetu, akoravno sv. oče Pij nimajo od svojega kraljestva več, ko eno samo palačo in en sam vert. Morebiti da preganjanja sv. cerkve še zdaj ni konec, dasiravno nam ni dano, bolj na tanjko v prihodnost pogledati: pa tudi to vemo, da je Jezus nikoli ne bo zapustil, ampak jo varoval do konca sveta! In naj bi se tudi križem in na vprek strele vžigale, naj bi strašni grom gore majal in zemljo tresel, naj bi skale pokale in se zemlja vdiralala; skale, na katero je cerkev zidana, nobena moč ne bo zmajala, celo peklenska vrata ne! —

Sklep.

In glejte! te sv. cerkve Jezusove udje smo tudi mi! Oh kolika čast in kolika sreča! Pač smo Bogu hvalo dolžni za toliko dobroto, da se smemo otroke imenovati tako ljubeznive matere, ki za našo časno in večno srečo tako lepo skerbi! In če nam četerta božja zapoved dolžnost naklada, starše spoštovati, ki so nam časno življenje dali; smo tem bolj dolžni, svojo duhovno mater, sv. keršansko katoliško cerkev spoštovati, ljubiti, častiti in vbogati, ki nam ne le za časni blagor, ampak tudi za našo večno srečo tako zvesto skerbi! In srečni, trikrat srečni smo, ako to storimo. Spolnilo se bo nad nami, kar Bog dobrim otrokom obeta: Imeli bomo dobro in dolgo življenje na tem svetu, po smerti pa večno zveličanje v nebesih. Amen.

Pridiga za VI. pobinkoštno nedeljo.

(Od blagoslovljene vode; gov. L. Š.)

„In je vzel sedmere kruhe, in je zahvalil . . . In so imeli nekaj ribic, in jih je blagoslovil.“ Mark. 8, 6, 7.

Vvod.

Kakor je Kristus blagoslovljeval danes kruh in ribe, blagoslovljuje tudi naša mati, katoliška cerkev, različne reči, postavim: kruh, vino, vosek itd. Naj večkrat blagoslovljuje vodo; po nekterih krajih se celo vsako nedeljo ponavlja to blagoslovljevanje vode.

Blagoslovljevanje vode je že silo stara navada. Sv. cerkveni očak Klemens spričuje, da so že aposteljni blagoslovljevali vodo, in sv. Matevža še posebno napeljuje z imenom, in pravi, da od njega se izhaja ta sveta navada. — Določno pa o tem govori papež Aleksander I. l. 119, in pravi: „Vodo blagoslovljujemo zmešano s soljo, da ž njo kropimo ljudstvo, da bodo ž njo vsi pokropljeni, posvečeni in očiščeni.“

V četrtem stoletju pa že nahajamo navado, postavljati pred cerkvene duri posodo z blagoslovljeno vodo, da so si ž njo umivali verniki roke in usta. Verniki so namreč takrat dobivali sv. rešnje Telo v desno roko, s katero so si ga sami devali v usta. Od tod se izhaja, da tu in tam še zdaj sleherno nedeljo blagoslovljujejo vodo, in jo postavljajo pred cerkvene duri, da mašnik blagoslovlja ž njo verne ljudi, ali pa se verniki sami ž njo kropé. Ali je pa mar ta navada kaka vraža ali prazna vera? Nikakor ne, dasiravno nekteri ljudje na blagoslovljeno vodo le malo porajtajo. Pa vsem ne smemo tega tako za zlo zarajtati. Nekteri niso o tem zadosti poučeni. Zatoraj vam bom danes razložil:

I. V čem obstoji blagoslovljevanje vode?

II. Po čemu se voda blagoslovljuje?

Večkrat se kropimo z blagoslovljeno vodo; le zvesto poslušajte, da boste to vselej prav delali!

Razlaga.

I. V čem obstoji blagoslovljenje vode?

Mašnik se poda k posodi z vodo, in blagoslovlja 1) sol, in 2) vodo.

1) Sol je ljudem res prepotrebna reč. Ravno zato je pa tudi vsegamogočni Stvarnik prav modro naravnal, da se je dobiva po vsem svetu zadosti, deloma iz morja, deloma v gorah. V starih časih je bila sol znamenje prekletstva. Sol sama ob sebi rasti ni pospešna; zatorej so zmagovavni vojvodi s soljo posipali tla takih mest, katere bi ne imele več zidana biti. Sol je pa tudi znamenje in podoba modrosti. Kakor namreč sol gnilobe in trohnenja varuje jedila, postavimo: meso itd.; ravno tako tudi prava modrost ali nauk Jezusov človeka varuje kužne gnjilobe pregrehe. — Zato pravi Kristus svojim učencem: „Vi ste sol zemlje.“ Sol daje jedilom boljše slast (okus); če jo pa pokusimo samo ob sebi, nam je sol ojštra in žarka. Zato imenuje Jezus aposteljne sol zemlje, ker so imele ljudstva po aposteljskih pridigah peljane biti, da okusijo resnico. Resnica pa je grenka. Sv. Krizostom pravi, da je bilo naloženo aposteljnemu, da bi pridigovaje z nekako ojštrastjo čistili srca svojih poslušavcev, nikakor pa jih mehkužili in se jim prilizovali. Sol je bila Izraelcem sveta reč, ker Gospod Bogu niso smeli darovati nobenega daru, kateri ni bil poprej osoljen. V Jerihi bila je voda nezdrava živini in ljudem. Prerok Elizej gre do tiste vode, verže v vodnjak soli in reče: „Ozdravil sem vodo, da ne bo več smerti v njej, ne nerodovitnosti“ (med živino namreč, kteraj je zvergla, če je pila tisto vodo). Od tod pride, da mašnik poprej sol blagoslovi, in jo nato zmeša z vodo, kakor nekaj prerok Elizej.

Besede, katere mašnik med blagoslovljenjem vode govore, so latinske, in jih toraj ne zastopite. Govori pa in moli to-le: „Zagovorim (zarotim) te, stvar soli, po živem Bogu, po pravem Bogu, po svetem Bogu, po Bogu, kateri te je po preroku Elizeju ukazal vreči v vodo, da bi se ozdravila nerodovitnost vode: da postaneš sol zagovorjena v zveličanje vernih, in si v zdravje duše in telesa vsem, ki te vzamejo (vžijejo); in da od kraja, kjer boš potrošena, odbeži in odstopi vsaka prikazen in hudobija ali zvižaja goljujije hudičeve, in vsak hudobni duh, zaroten po Njem, kateri ima priti soditi žive in mrtve in svet z ognjem. Amen. — Vsegamogočni, večni Bog! ponižno prosimo tvojo neizmerjeno dobroto, da blagosloviti in posvetiti hočeš po svoji ljubezni to stvar soli, katero si dal v službo človeškega rodu, da je v zdravje duše in telesa vsem, ki jo vzamejo, in da je prosto vse nečednosti in vsega napadanja duhovne hudobije (vse), karkoli se ž njo dotakne ali potrosi. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.“ — Pa, če tudi ne zastopite besedi, katere se rabijo pri blagoslovljevanju vode, vas vendar le vtegne blagoslovljevanje soli ali raba blagoslovljene in druge soli napeljevati, da premisljnete svete reči. Le spominjaj se pri tem besed Jezusovih, ki pravi: „Sol je dobra; ako bo pa sol neslana (ako svojo moč zgubi), s čim bote osolili? Imejte sol v sebi, imejte mir med seboj! Modrost in svetost ljudi zvezujete, zmota in pregreha jih tergata vsaksebi. Spominjajte se besede Gospodove,

ki reče: „Vsak bo osoljen z ognjem, in vsak klaven dar bo osoljen s soljo“ t. j. kakor so bili v stari zavezi klavni darovi osoljeni s soljo, bo z nevgasljivim ognjem, ki ne zgori nikdar, in kakor sol varuje gujilobe in trobnobe, osoljen vsak, kateri soli modrosti in svetosti nima v sebi, in nima miru z drugimi. Pač lepa prilika, dasiravno grozopolna! — Spominjaj se, kolikorkrat s soljo solite jedila, besed apostelnovih, ki pravi: „Vaše govorjenje bodi vselej ljubeznjivo, poslajeno s soljo, da veste, kako morate odgovarjati slehernemu;“ t. j. Sladite svoje govorjenje s soljo modrosti, soljo pravega spoznanja Boga in božjih reči, s soljo razumnosti: predvarjajte, kaj, kje, kdaj, s kom govorite, da nikogar ne pohujšate s svojim govorjenjem, ampak pospešujete dušni blagor bližnjega. Oh ko bi pri vsaki stvari božji imeli take in enake keršanske misli, gotovo bi nikoli nobene ne rabili, da bi žalili, marveč da bi povelečevali božjo čast! — Zdaj pa poslušajte, kako se voda blagoslovljuje.

2) Voda je zares imenitna stvar božja. Kaj je pač strašnejšega, kot velika povodenj, ktera neusmiljeno pokončava travnike in polja, razdira hiše in poslopja potaplja, živino in ljudi? In spet od druge strani kaj je pač dobrotnjšega, kot je voda? Brez vode bi nam ne zelenele zelenjadi in drevesa, in bi ne mogli obstati ne živina ne ljudje! — Ravno zato je voda v sv. pismu zdaj znamenje velike sile in gotovega pogubljenja, zdaj znamenje blagoslova in zveličanja. Z vodo je bil pokončan človeški rod o Noetovem času. In ravno od vode pravi Jezus: „Voda, katero mu bom jaz dal, bo v njem studenec vode izvirajoče v večno življenje.“ Sveti cerkveni očaki pravijo, da je ta voda božja gnada, ktera gasi ogenj hudih strast, in serce človeško rodovitno dela za dobre dela, in duši daje pravo življenje.

Ker tedaj voda lastnost ima, snažiti, čistiti, krepčati, žejo gasiti, in tedaj deliti časni blagor: zapovedal je Jezus, posluževati se je pri sv. kerstu, in sv. cerkev jo blagoslovljuje, da je tudi v drugem obziru pomoček v zveličanje. Pri blagosloavljenju vode pa mašnik moli to-le molitev:

„Zagovorim te (zarotim te), stvar vode, v imenu Boga Očeta vsegamogočnega, in v imenu Jezusa Kristusa, Sinu negovega, Gospoda našega, in v moči sv. Duha, da si voda zagovorjena, da odpodiš vso oblast sovražnikovo, in da sovražnika samega izgnati in pokončati zamoreš z nezvestimi angelji: po moči ravno tistega Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri ima priti soditi žive in mertve in svet z ognjem. Amen. — Bog, kateri si v zveličanje človeškega rodu naj večje skrivnosti v bistvu vode shraail; pristopi usmiljeno na naše prošnje, in vlij moč svojega blagoslova tej stvari, pripravljeni za mnogotera očiščevanja; da zadobi moč božje gnade, odganjati hude duhove in odvracati bolezen, ta stvar tvoja, ktera služi v tvoje skrivnosti: da je prosto vse nečednosti, rešeno

vsega zadolženja (vse), karkoli v hišah ali v krajih vernikov porosi ta voda; da ne prebiva tam kužni duh, ali strupena sapa; da odstopi vse zalezovanje nevidnega sovražnika; in da po kropljenju te vode odbeži in odstopi, če je kaj zdravju zavidnega ali pokoju stanovavcev; da je vsega nadleževanja obvarovano zdravje, katerega prosimo po klicanju tvojega imena. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.“

Mašnik zmeša zdaj sol z vodo v podobi križa. In če mašnika gledate, vodo blagoslovljajočega, bote vidili, da med molitevjo večkrat prekriža sol in vodo. Zakaj nek vse to? Glejte, zato: Po grehu je prišlo prekletstvo božje na le nad ljudi, ampak tudi nad vse druge stvari. Kristus pa je s svojo smertjo na križu prekletstvo odzvel, satana zmagal, nam blagoslov prinesel. Zato ravno moli mašnik v imenu cerkve, da bi Bog vodi blagoslov dodelil po zasluženju svojega Sina, Jezusa Kristusa.

Zakaj pa se voda blagoslovljuje? po čemu nam je blagoslovljena voda? Poslušajte:

II. Voda se blagoslovljuje, da se kropé ž njo ljudje in druge reči 1) v cerkvi pri božji službi, 2) doma.

1) Nevernemu ali slabovernemu človeku se bo morda čudno zdelo, da se kropimo z blagoslovljeno vodo, kader pridemo v cerkev k službi božji. Namen pa, ki ga cerkev pri kropljenju ima, se deloma posname iz tistih besed, katere pri kropljenju z blagoslovljeno vodo izgovarja rekoč: „Pokropi me z hizopom, in bom očiščen; operi me, in bom bolj bel, kakor sneg.“ Hizop je zelišče, katero raste na Jutrovem. Ob izhodu iz Egiptovske dežele je moral vzeti slehern Izraelec šopek hizopa, pomočiti ga v kri velikonočnega Jagnjeta, in poškröpiti ž njim prag svoje hiše. Hizopa so se posluževali tudi pri očiščevanju gobovin; in na hizopov drog je nataknil vojak gobo, napojeno z žolcem in jesihom, in jo podal križanemu Jezusu. —

Glejte! vsi smo ali manj ali bolj okuženi z gobo pregrehe. Kader nas tedaj mašnik kropi z blagoslovljeno vodo, in moli gori navedene besede, nam s tim prigovarja, da se omijemo od gobe pregrehe s spokornimi solzami. In če mašnika ubogate in s spokornim duhom pridete v cerkev, kakor nekdaž cestninar v tempelj, gotovo se bo gospod Bog z dopadanjem oziral na vašo molitev. Sveto pismo namreč spričuje in pravi: „Potertega in ponižnega serca ti, o Bog! zaničeval ne boš.“ — Kropljenje z blagoslovljeno vodo vam nadalje tudi sklicuje v spomin besede Janezove, ki pravi: „Opral nas je s svojo kervjo.“ — Tudi nam sklicuje v spomin tisto vodo, od katere Kristus pravi: „Kdor ne bo prerojen z vodo in sv. Duhom, ne pojde v božje kraljestvo.“ Priganja nas, hvaliti in zahvaliti Boga, da nas je omil s svojo kervjo, posvetil z vodo pri sv. kerstu.

Pa ne le ljudstvo, ampak tudi altar se kropi z blagoslovljeno vodo, v znamenje, da vsa moč očiščevanja se izhaja od Kristusa;

in v znamuje, da se moramo s čistim srcem znajti pri skrivnostih, ktere se obhajajo na altarju.

2) Blagoslovljene vode pa se ne poslužujemo le samo v cerkvi, ampak tudi doma v različnih priložnostih. Kaj pa nam ondi pomaga blagoslovljena voda? kakošno moč ima?

To moč posnamemo iz molitve pri blagoslovljevanju vode navadne, in je naslednja: Blagoslovljena voda nam odpušča male grehe in časne kazni; obuja v nas pokoro in pobožnost; vničuje zalezovanje hudičevo; ozdravlja celo telesne bolezni; odvrtače od nas gerde podobe domišljije, in nam je v blagor dušni in telesni.

Ali je pa tudi res vse to, kar sem zdaj povedal?

Da, res je: S premnogimi zgledi in dokazi bi vam vtegnil vse to spričati; pa bo zadosti, da vam navedem le nektare. Škof Marcelij Apamcenski je krog l. 389. z blagoslovljeno vodo zmagal vse prizadevanje hudega duha, kateri je hotel vstavljeni požar v tempeljno malika Jupiterja (Cevza). Hudi duh ni mogel sterpeti blagoslovljene vode, in je pobegnil. — Sv. Hilarijon je z blagoslovljeno vodo osramotil sleparije nekega nevernika (čarobnika). — Sv. Krizostom je ozdravil z blagoslovljeno vodo nekega bolnega sina, in ga dal zdravega materi njegovi. — Sv. Fortunat je ozdravil z blagoslovljeno vodo zlomljeno nogo nekega moža, kteremu je bilo Geto ime. — Sv. Malahija, škof v Irlandiji, je z blagoslovljeno vodo ozdravil sinu Škotskega kralja in neko ženo, ktera je raka imela. — Sv. Ođilo, opat Klunijacenski (l. 1048) je ozdravil mesečnega od njegove bolezni. — Vse to je storila blagoslovljena voda. Kaj pa mislim s tem dokazati? Ali mar to, da bi vtegnili tudi vi z blagoslovljeno vodo delati enake čudeže? Na to odgovorim: Da in ne. Če bi v vašem srcu gorela taka živa vera, kakor je gorela v srcu teh svetih mož, in bi imeli do cerkvene molitve toliko zupanje, kakor oni, zamogli bi delati enake čudeže, če bi to božja volja bila; zakaj Kristus obeta: „Če bi imeli vero vsaj tako veliko kakor ženofovo zerno, zamorete reči tej gori: Od tod se tje le vmakni! in šla bo tje in nobena reč vam nemogoča ne bo.“ — Rekel sem pa tudi: ne: zakaj od ene strani cerkev vodi ne more dati take moči, ktera bi sama ob sebi delala take čuda, ker za kaj takega ni dobila oblasti od Jezusa; od druge strani pa nas tudi Bog, naš naj modrejši Oče, noče na enkrat oprostiti od vseh časnih nadlog, kakor od bolezni, siročine itd., ker so te nadloge prav zdravitne ali v našo poskušnjo ali pa v naše pokorjenje. Naj hujši zleg je greh, in zato moramo prositi, da bomo pred vsem drugim rešeni tega naj večega zlega.

Sklep.

Zatorej se ne smemo sramovati, večkrat poškopovati se z blagoslovljeno vodo. V vsaki hiši naj bi se znašla posodica z blago-

slovljeno vodo; ž njo naj bi se vsak dan kropila vsa keršanska družina. S tem bi očitno kazali, da smo katoliški kristjani. Pokropimo se tedaj, kader vstanemo, ali se spat vležemo; iz hiše gremo ali se v hišo poverujemo; v cerkev stopimo ali vun gremo; v skušnjavah, smertnih nevarnostih i. t. d. Poškropite ne le sebe, ampak tudi otroke, hišo i. t. d. To niso vraže; zakaj sv. cerkev pravi, „da bo škoda ovarovano, kar bo v hišah in drugod poškropljeno s to vodo.“ — Poslušajte pa se te voda v pravem duhu, v duhu pokore, duhu pravega zaupanja v cerkveno molitev. — Ne pričakujte od blagoslovljene vode preveč, ter se ne zanašajte na čudeže, kateri bi vam pomagali brez vašega prizadevanja; pa tudi premalo vanjo ne zaupajte; zakaj veliko premore stanovitna molitev pravičnega, in tem več molitev svete cerkve, ljubljene neveste Kristusove. V sredi — v zlati skledi, pravi pregovor. Tega deržite se, in skusili si bote, da je res, kar pravijo Nemci po pregovoru: „Na božjem blagoslovu je vse ležeče!“ Amen.

Nauki za slovensk misijon;

(pa se dajo porabiti tudi pri drugih priložnostih.) Spisal in gov. J. F. Kafol.

I. Poduk. Velika spoved.

„Vse svoje leta bom v britkosti svoje duše pred teboj, Gospod! premišljeval.“
— Tako je kralj Ecehija nekdanj Bogu rekel. Izaia XXXVIII. 15.

V o d.

Ljubljeni kristjanje! vas je pač velika sreča došla, taka sreča, da svest rečem: Gospod Bog je s posebno milim očesom na vas pogledal. In ta sreča je sveti misijon. — Vem, da nekteri zmed vas te sreče ne spoznajo, in celo v svoji abotnosti rekajo: Čemu ta misijon? — Pustite jih, slepci so, oči imajo, pa ne vidijo; neumneži so, modre se mislijo, pa so bedaki; celo hudobneži so, hočejo sami sebe in pa še druge pogubiti. Jes terdim, da naj večja sreča, ktera se za faro misliti more, je sveti misijon. Da to spoznamo, storimo sledečo priliko:

O svojem potovanju iz egiptovske sužnosti v obljubljeni deželo so Izraelci po puščavi prišli do Rafidim; ondi so močno opešali, ker niso vode imeli in huda žeja jih je terla. Vpili so v Mojzesa in ga prosili, naj jim da hladne vode, da žeje ne poginejo. Mozes vzame čudovitno palico, vdari po suhi skali, in glej iz skale se

voda cedi. Izraeljci se po volji napajajo, se okrepčajo ter čversto proti obljubljeni deželi naprej potujejo. — Tako se tukaj godi! Vi ljubljene farani krepko potujete proti obljubljeni deželi — proti nebesom. Ali marsikteri zmed vas je na tej poti opešal, dušno zbolel, gnada božja se mu je v sercu posušila, on naprej ne more. Vaši skerbni duhovni pastirji so take sicer budili, pa nič ni pomagalo; zato je jim bolj krepke pomoči priskerbili in sveti misijon napravili. Misijon vdari kot Mojzesova palica na skalo njih terdovratnega serca, jih omehči in jim obilno nalije stušenec gnade božje. Glejte, koliko koristi misijon. — Sv. misijon zaduši sovraštvo med farani; odpravi grešne navade, pijančevanje, kletev; vstavi domače nemire; vloži berzdo hudobnim jezikom; posili vračati vkradeno blago in oskrunjeno čast. Sv. misijon vpelje v faro pobožno življenje, pošteno obnašanje; stori, da se cerkev skerbno obiskuje, da se služba božja goreče opravlja, da se sv. zakramenti pogostoma prejemljejo, keršanska prijaznost, lepa edinost in sv. poterpežljivost po misijonu med farani oživé. Glejte, koliko dražega sadja dozori ob enem na krepostnem drevju sv. misijona.

Pa kdo mi zamore povedati, ktera je naj večja gnada, koju misijon grešnikom donese? „Vsa svoja leta bom v britkosti svoje duše pred teboj Gospod! premišljeval.“ V teh besedah je naj draži biser sv. misijona zaznamovan. Imenuje se „velika spoved“, ona serce prerodi in najti da naj obilnišo gnado božjo. Zatorej svetujem, naj slehern zmed vas vse svoje leta v britkosti svoje duše v tem času pred Gospodom premišljuje ter veliko spoved, če mu bo le mogoče, opravi.

Od velike spovedi bom jaz tedaj prvi poduk imel in razložil:

I. Komu je velika spoved korištna;

II. komu je velika spoved potrebna;

III. kako se velika spoved opravlja.

Prosim pazljivo poslušajte; govoril bom prav po domače, in vse le v vaš dušni dobiček. Začel bom pa v imenu prečiste device brez madeža vrojenega greha spočete Marije.

Razlaga.

Kader se človek vseh svojih grehov, ki jih je storil od prve svoje mladosti do tistega hipa, ko pred spovednikom kleči, skesano, odkritoserčno in čisto obtoži, pravimo, da opravlja veliko spoved. — Kader grešnik le nektere svoje poprejšne spovedi popravlja in se svojih grehov toži, ki jih je nekaj časa sem, morebiti eno, dve, tri i. t. d. leta doprinašal, pravimo da opravlja dolgo spoved. — Kader se kristjan pa le tistih svojih grehov spoveduje, v ktere je po zadnji dobro storjeni spovedi padel, pravimo, da opravlja kratko spoved. — Perva se imenuje velika spoved, ker vse človekovo živ-

ljenje obsega in je res velika reč se obtožiti vseh svojih zmot, odkar na svetu živi. — Druga se zove dolga spoved, ker dolg čas grešnikovega življenja obsega in večidel tudi dolgo terpi, da se poprejšne spovedi ponovijo. — Tretja se kliče kratka spoved, ker kratek čas življenja obsega in se kmalo opravi.

Da sem danes namenil vam govoriti le od velike in dolge spovedi, ste že slišali; zatoraj bom razložil:

I. Velika spoved je obilno koristna, in rečem: vsakemu človeku je svetovati vsaj enkrat v življenju veliko spoved opraviti, ker taka spoved pobožnost močno podpira in na smertni postelji človeka veselo tolaži.

1. Velika spoved že v življenju močno pobožnost podpira. — Smemo reči:

a) da je pri mnogih grešnikih začetek novega poboljšane ga življenja. To uči vsakdanja skušnja; kajti nahajamo ljudi, kateri sami terdijo, da dolga spoved jih je zavrnila na pravo pot, katero so bili že več let zapustili. Ne terdim, da po veliki spovedi grešnik nikdar več v grehe ne pade; samo pravim, da bolj varno živi, si sam sebi silo dela, in skerbno se grešnemu nagnjenju vstavlja. Glej človek, ki je novo obleko na se djal, on se blata ogiblje, ker se vmazati boji; tako se varuje, obleko gnade božje z grehi oskruniti. — Ker je velika spoved začetek novega življenja, zato tirjajo cerkveni učeniki, da naj, kdor svoj stan spreminja, veliko spoved opravi, da sleče starega človeka, in v novi stan stopi kot nov človek. Po tem takem bi bilo dobro in koristno, naj vsak vas, kader misli v zakon stopiti, opravi veliko spoved, kar vam goreče priporočujem.

b) Velika spoved človeku pomaga samega sebe spoznati. Saj veste, da samega sebe prav poznati je težka reč. Mi se večidel za boljše deržimo, kakor smo v resnici; kajti gerda sebičnost nas hudo slepari, da svojih slabost prav ne vidimo. Če mi svoje življenje le po verhu ali pa le od zadnje spovedi pregledujemo, morebiti ne najdemo na sebi posebnih slabost in lahko bi se za take deržali kakor uni farizej v tempeljnu, kateri je sam od sebe rekel: „Nisem kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki“; če pa začnemo od perve mladosti vse gube ali gibe svoje vesti preiskovati in globočino serca meriti; če nam pri veliki spovedi še skerben spovednik pomaga in slabost za slabostjo odkriva, takrat se nam oči odprejo, mi se spoznamo in se prepričamo, da smo slabši, kakor smo se mislili. — Glejte loveca, on celi den po goščavi, po hosti hodi, išče, lovi, pa nobene divjačine ne najde; že bi mislil, da v hosti ni zveri. Če pa goščavo na štirih krajih zapali, prepričal se bo, da divjačin je v hosti obilno bilo, kajti na vse kraje iz goščave bežijo. Tako človek — če le poverhoma nekaj časa sem svojo vest pregleduje, kmalo bi mislil, nisem se veliko zagrešil; če pa svojo vest od mladih let pretresuje in jo tako rekoč

od štirih krajev z ognjem božje ljubezni zapali, zvedel bo, da obilno grešnih divjačin se mu je v sercu prikrivalo, on bo sam sebe spoznal, in to mu koristi za njegovo presojenje.

c) Velika spoved človeka k ponižnosti naklanja. — Brez ponižnosti ni mogoče v zveličanje iti. „Kdor se povišuje, bo ponižan“ — do pekla; „kdor se pa ponižuje, bo povišan“ — do nebes; govori večna resnica. Vsak človek se pa raji le povišuje kakor ponižuje, se po tem takem bolj v pekel kakor pa v nebesa napravlja. Velika spoved je pa močen pripomoček človeka ponižati. Že spraševanje vesti mu kaže, kako treba mu je se ponižati, ker se spominja, kako slabo da je Bogu služil; naj bolj ga pa obtoženje ali spoved osramcti in njegovi prevzetnosti glavo polomi, ker ob enem vse svoje nezvestobe spovedniku odkrije, in ta mu naravnost pove, da vsi grehi le od tod pridejo, ker se Jezusa ne deržimo, v katerem je vsa človeška zmoglost. Beremo od sv. Joana od Ribere, škofa Valenskega na Španskem, da je šestkrat v svojem življenji veliko spoved opravljal, samo za tega del, naj bi se prav ponižal, in tistih slabost, katerih se je naj bolj sramoval, se je naj počasneje obtoževal, da bi se tako več časa poniževal. Storimo tako tudi mi. Strahujmo svojo prevzetnost tako, da svoje slabosti prav zastopno in počasi spovedniku razlagamo, naj bi se v prah ponižali.

d) Velika spoved nam pomaga prav serčno grevengo čez naše grehe obuditi. — Ne vemo, ali smo se vseh svojih grehov v pretečenem življenji prav serčno zgrevali; zaupamo da! pa nobene gotovosti nimamo; zatorej pravi sv. Duh: „zadelj pretečenih grehov ne bodi brez strahu.“ Če si pa še enkrat vse svoje pretečene grehe pred oči postavimo, nadjati se je, da nam bo Bog gnado dal, vse ob enem prav serčno obžalovati. Glejte vojno; dokler vojščaki le eden po enem puškarijo, se sovražnik ne ostraši; kader pa vsi vojaki ob enem sovražnika naskočijo, takrat se zboji in pobegne. Tako človek, dokler svoje grehe le po enem pregleduje, ga vest veliko še ne peče; ali kader pa pred seboj ob enem celo rajdo svojih malopridnost zagleda, zboji se, se začne tresti, serce mu joče, solzne oči proti nebesom dviguje, zaprosi milost in Bog mu da gnado, se serčno zgrevali. —

Glejte toliko koristi velika spoved že v življenju, ona je večidel začetek novega poboljšanega življenja; pomaga človeku samega sebe spoznati; je močen nagib k ponižnosti; in grešnika napeljuje, svoje pretečene grehe prav obžalovati. — Sam Bog je naznanil, kako ljubo mu je, da grešniki veliko spoved opravljajo. In od tega beremo v životopisu sv. Marjete Kortonske. Bila je ta svetnica v mladosti velika grešnica, pa 23 let se je ojestro pokorila in ljubezen božjo dosegla. Ko se je tako ojestro pokorila, imenoval jo je gospod Bog: moja majhina sirota“. Marjeta je želela od Boga „hčer“ klicana biti, in Bog jej naznani, da, ako hoče to ime dobiti, mora še veliko

spoved opraviti. Marjeta se hitro za tako spoved napravi, in po dokončani veliki spovedi zasliši iz nebes besede: „Marjeta! moja hči, ne obupaj, tvoji grehi so ti odpuščeni.“ Tako nas velika spoved nebesom prijetne stori, toliko že v življenju koristi. (Konec prihodnjic.)

Osnovane pridige

za petdesetletnico škofovanja sv. Očeta Pija IX.

I.

„Nek človek je pripravil veliko večerjo, in jih je veliko povabil.“ Luk. 14, 16.

V v o d. Večerja so sv. nebesa; večerja je presv. rešnje Telo; večerja je sv. katoliška cerkev, ki šteje na milijone gostov. Danes se pa obhaja še posebno velika večerja po vesoljnem svetu. Tudi mi jo tukaj obhajamo; zatoraj nekaj o tej velikej večerji.

Razlaga. 1. Ta večerja je velika; povabljeni so katoličani od vseh krajev celega sveta. In res prišli so k tej večerji celo iz Amerike.

2. To veliko večerjo so napravili sv. Oče Pij; kajti obhajamo spomin, da so 50 let že škof. 21. maja 1827 so bili za škofa imenovani, 3. junija pa posvečeni. Škofovska oblast je sveta in velika, služba težavna in odgovorna; v znamenje nosijo škofje pastirsko palico in na persih sv. križ. In to službo opravljajo sv. Oče Pij že 50 let! Kako zvesto! Kot rimski škof ali papež so sklicali dva cerkvena zbora in določili dve verski resnici; — so postavili 30 nadškofov, 130 škofov, 33 apostoljskih vikarjev; — poslali so misijonarjev na vse kraje sveta; oživili so stare škofije na Angleškem in Holandskem; — so obsodili in zavergli vse novosegne krive nauke; — podelili svojim vernim veliko popolnoma odpustkov. — In koliko prestali in preterpeli!? Pobegniti so morali v Gaeto, in zgubili vse razun ene same palače in enega verta; res crux de cruce — križ od križa. —

3. V duhu smo pri tej večerji v Rimu tudi mi pričujoči in kličemo sv. Očetu iz celega serca: Živio! Naj pred hočemo se Bogu zahvaliti, da nam je sv. Očeta tako zdrave ohranil v tolikih nevarnostih. Potem hočemo pa tudi Boga prositi, naj sv. Očeta nam ohranja in varuje še dolga leta. Obljubimo pa tudi sv. Očetu, da se hočemo njega in sv. cerkve nepremakljivo držati, vse terdo verovati pa tudi zvesto po sv. veri živeti. Kakor hvaležni otroci hočemo pa svetega Očeta, kolikor premoremo, tudi podpirati,

ž njimi se veseliti in žalovati. In akoravno se nam dosti terda godi, vendar hočemo tudi kak darček položiti na altar otroške ljubezni. To je naše vezilo sv. Očetu.

Sklep. Tako hočemo obhajati današnjo svečanost. Zaobljubimo se, da hočemo biti in ostati vredni svatje velike večerje sv. katoliške cerkve. To milost nam vsem dodeli usmiljeni Bog, da bodemo nekdam tudi vredni spoznani sedeti z našim sv. Očetom. Pijem tudi pri nebeške večerji! Amen.

II.

„Spoštuj očeta“. 4. božja zapoved. (Beri Drobntince I. 1864.)

Vvod. Čudili se bote, da vas danes nisem po stari navadi nagovoril z besedami današnjega sv. evangelja, timveč z besedami: Spoštuj očeta. Spomnite se svečanosti, katero danes obhajamo, in gotovo bote pravo zadeli, zakaj da sem vas tako nagovoril; obhajamo vesel god našega očeta, ne telesnega, ampak duhovskega očeta v Rimu, papeža Pija IX. (Se pove zakaj).

Petdesetletnico torej danes obhajamo; katero vezilo bomo sv. Očetu podali?

Razlaga. Podali bomo to-le obljubo:

1. Da hočemo sv. Očeta spoštovati. Oni so naš naj viši pastir, vidni poglavar vesoljne cerkve, namestnik Kristusov, sv. Oče. Zatoraj spoznavajmo povsod očitno, da smo katoličani, govorimo spodobno in očitno od papeža, ne terpimo gerdih besed.

2. Da hočemo sv. Očeta ljubiti. Koliko skerbi napravljamo katoličani svojemu sv. Očetu, posebno naše dni, ko je toliko hudobnežev in nevernežev. Zatorej mislimo večkrat na sv. Očeta, pozvedujmo, kako se jim godi, veselimo se in žalujmo ž njimi! Posebno pa molimo za nje v tolikih stiskah in nadlogah! —

3. Da hočemo sv. Očeta ubogati. „Kdor vas posluša, mene posluša“, velja posebno o papežu. Kaj pa sv. Oče Pij posebno svojim vernim na sercee pokladajo? Naj se varujejo novošegne nevere in krivovere in naj se varujejo takih časopisov, knjig in družb, ktere to ljuliko razsevajo. Varujmo se!

4. Da hočemo sv. Očeta podpirati. Pridni otroci ne zapustijo svojega očeta, radi jim pomagajo. Sv. Oče Pij so vsega oropani, potrebujejo podpore. Pa le radi zabimo ali se izgovarjamo! Brati je bilo, da so fajmošter neke premožae fare blizo Dunaja oznanili darovanje za sv. Očeta, in nabrali so 80 krajcarjev! Tako ne delajmo, da nam Bog svojega blagoslova ne odtegne. On je obljubil poverniti, kar naj manjšemu . . . timveč kar storimo njegovemu namestniku. Sv. Oče potrebujejo denarja — ne za se, tem več za razna cerkvena opravila. Zatorej je veselo brati, kako od

vseh vetrov dohajajo darovi sv. Očetu. Alite, da tudi mi ne bomo za njimi ostali?

Sklep. Pridni otroci se veselijo na god svojega Očeta. Tudi mi danes . . . Da pa bode to veselje Bogu všeč, sv. Očetu v Rimu in nam vsem k pridu, storimo danes terdno obljubo, da hočemo sv. Očeta (ponavljaj vse 4 točke). Bog živi, ohrani in blagoslovi sv. Očeta Pija! Amen.

III.

„To je den, kterega je Bog naredil; radujmo se in veselimo se v njem.“

Ps. 117, 24.

V v o d. Čemu zvonovi tako lepo pojó, čemu možnarji pokajo, čemu kresovi gorijo, čemu romarji v Rim hitijo, čemu danes vsi katoličani svoje oči v Rim obračajo. Na čast in slavo sv. Očetu Piju obhajamo veselo pa redko svečanost. 50 let duhoven biti, je le redka sreča; kaj pa še le 50 let škof biti. Danešnji den, ko se spominjamo, da so . . . je res imeniten in vesel den.

Razlaga. Imeniten in vesel den je:

1. Za sv. Očeta samega. Lehko Pij papež danes sprevidijo, da jih Oče nebeški posebno čudno vodi in varuje. Koliko nevarnost, koliko grenkost! Vse to so srečno prestali in si nadejajo doživeti slavno zmago sv. cerkve. — Lehko tudi danes vidijo, kako jih spoštuje in ljubi vesoljni katoliški svet; od vseh krajev dohajajo romarji, darovi in molitve, naj jih Bog dolgo ohranja, in moč deli, težko butaro voljno nositi.

2. Za vesoljno katoliško cerkev. Danes kaže pred celim svetom, da je edina, katoliška in apostoljska. Že so prekucuhi prerokovali, da bode cerkvi skorej odkljenkalo. In glejte, kako se od dne do dne oživlja katoliška vera, tudi po deželah, kjer je poprej zasramovana in preganjanja; (povej od Angleške, Francoske, Amerike).

3. Za nas katoličane vse. Danes imamo priložnost, svojo živo vero kazati, sv. Očetu svoje spoštovanje in ljubezen z molitvijo in darovi na znanje dajati, in si tako zakladov nabirati za nebesa. Danes se tudi oživlja naša vera, ker vidimo svojih bratov toliko po vsem svetu; se vterjuje naše upanje, ker vidimo, da peklenska vrata cerkve ne morejo premagati; se vnema naša ljubezen, ker vidimo toliko ljubezni do sv. Očeta.

Sklep. Leta 1869 smo obhajali spomin, da so sv. Oče Pij 50 let mašnik; l. 1871, da so 25 let papež in danes, da so 50 let že škof. To je imeniten in vesel den za . . . Zatoraj radujmo in veselimo se. Oživljajmo svojo vero, zaupanje in ljubezen! Amen.

IV.

„Ti si Peter (skala), in na to skalo, bom zidal svojo cerkev.“ Mat. 16, 18.

V v o d. Vselej so verni katoličani svoje oči v Rim obračali in v Rim romali; pa tako pogostoma še nikli, kakor zdaj. Kristus je Petru rekel: „Ti si . . .“ sv. Peter je bil v Rimu škof in papež, in zavoljo tega je tudi poglavar naše, naš papež v Rimu. Obhajamo spomin, da so sv. Oče Pij že 50 let škof in vladajo vesoljno cerkev že 31 let. To mi daje priložnost od papeža govoriti in pokazati: Kaj so papež in kako skerben in zvest papež so sedanji sv. Oče Pij.

Razlaga. Papež so: 1. Učenik prave in čiste vere Jezusove. Jezus je Petru rekel: „Simon . . . poterdi svoje brate“ (Luk. 22, 31.) Kako zvesto so to svojo dolžnost spolnovali sv. Oče Pij. Leta 1850 so na Angleškem, l. 1853 na Holandskem oživili stare škofije; l. 1854 so oklicali versko resnico, da je preč. Devica Marija brez madeža spočeta; — l. 1864 so zaverгли v svojem pismu „Syllabus“ novošegne krive vere; — l. 1870 so oklicali versko resnico, da je papež, v razodetih resnicah nezmotljiv; so osnovali po vesoljnem svetu blizo 200 škofij, posebno v Ameriki; — so sklenili več konkordatov; — so oklicali sv. Jožefa za patrona sv. katoliške cerkve; so poklicali škofo k cerkvenemu zboru v Rim in so podelili devetkrat jubilejski odpustek. Vse to, da se čista in prava vera Jezusova ohranja in razširja. — Sveta vera je naj večji zaklad; deržimo se je zvesto, posebno naše dni, ko je toliko sovražnikov. —

2. Papež so: Varh vse pravice. Jezus je Petru rekel: „Tebi dam ključe . . .“ Zatorej so papeži sodniki zemlje in cesarji in narodi so jih že od nekaj za take spoznanjali in na pomoč klicali. Posebno je naše dni takega sodnika treba. Nauki se širijo, da to in uno ni več greh, le človeška slabost; — kralji se preganjajo in s svojih prestolov pahajo; — cerkve in samostani se ropajo, nedolžni ljudje preganjajo; — socialisti in komunisti terdijo, da nihče nima lastine in hočejo deliti. Sv. Oče Pij varujejo čednosti in pravico, — vse molči, le sivi papež povzdigujejo krepko svoj glas. 12. marca t. l. so to storili v zboru kardinalov in oznanili pritožbe zoper krivice, ki se papežu in cerkvi godijo. Gorje svetu, ako se ta glas sv. Očeta presliši; nihče ne bo več varen ne s svojo častjo, ne z življenjem, ne premoženjem, vse, pojde po koncu, kakor nam pričajo francoske prekucije. Zatorej molimo!

3. Papež so: Oče vseh vernih. Kakor oče skerbijo za svoje verne, duhovsko kot učenik prave vere in varh vse pravice, pa tudi telesno, kolikor le premorejo. O vsaki priložnosti pošiljajo nesrečnim denarno pomoč, in milijone znaša vse to, kar so sv. Oče

Pij na razne kraje denarne pomoči poslali. Kakor se začne kaka vojska, vselej prosijo in opominjajo kralje in cesarje, naj kolikor moč okrajšajo vojsko, opominjajo svoje verne, naj molijo za ljubi mir. Za kristjane, ki se po nekterih državah preganjajo, vselej povzdignejo svoj glas in zastavijo svojo besedo, tako: na Turškem, v Italiji, na Ruskem, v Kini, na Nemškem, v Švici in drugod. Tako so sv. Oče Pij res dober skerben oče; oh ljubimo jih; veselimo in žalujmo ž njimi, podpirajmo jih z molitvijo pa tudi z darovi, saj sv. Oče Pij za se skorej ničesar ne potrebujejo, timveč le obračajo vse za cerkvene potrebe, za uboge in nesrečne.

Šklep. Že več svečanost smo obhajali k časti sv. Očeta Pija. Prav tako; sv. Peter Damijanski pravi: „Ako hočemo, da Kristus nas ljubi, moramo mi Petra, to je papeža, ljubiti.“ Papež so pa tudi vredni naše ljubezni; kajti so učenik čiste Jezusove vere, varh vse pravice in oče vseh vernih. Ljubimo torej sv. Očeta papeža, pa ne samo v besedi, temuč v djani! Amen.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Preč. g. Bergman Val. oskerbuje Plibersko dekanijo. Č. g. Čare Jož. je postal provizor v Pliberce in č. g. Savbah Fr. gre na sv. Višarje. — Premilostljivi knezoškof bodo letos obiskovali sledeče dekanije: Št. Andraž, Pliberk, Terg, Breže, Sovodje, Št. Lenart, Belsko dolino, Spodnji in Zgornji Rož, Spodnji dravski breg, Velikovec in Wolfsberg.

Goriška nadškofija. Č. g. Katal Št. je postal častni kanonik.

Ljubljanska škofija. Č. g. O. Benvenut Crobath je obhajal 50letnico svoje klosterske obljube. — Č. g. Mozek gre za kapl. v Škocijan, č. g. Rozman v Zagorje, č. g. Mali v Srednjo vas v Bohin, č. g. Ceme v Šent-jurij pri Kranju. Dalje pridejo č. gg. Franjo Šveiger v Semič za I. in Nace Koren v Semič za II. kaplana, M. Kolar v Trebnje, Jak. Lebar v Koprivnik, Janez Mavrič v Šentjanž, Val. Orehek v Šent Loreac, Nace Ključevšek v Svibno, Jau. Aljančič v Šmartno, Miha Kožel na Ig, Mat. Videmšek v Osilnico za administratorja, M. Gerzin na Reko. — Č. g. Janez Toman fajm. v Čerनुcah se poda v pokoj. — Č. g. Al. Telijan fajm. je umrl. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Šlander Ant. postal je vikar mestne fare v Celju, č. g. Hribovšek nemški pridigar v Celju, č. g. Simonič Iv. prov. v Šent-Petru pri Radg. — Prestavljeni so č. gg. kaplani: Govedič Ivan v Mozirje, Vrabl Ivan v Poličane, Uličnik Jož. k sv. Frančišku, Šijanec A. v Monšberg. — Č. g. Podhostnik Andr. je postal provizor v Šent-Rupertu nad Laškim. Č. g. Fohn Fr., župnik v Rušah, se poda v pokoj. Umerla sta č. gg. župn. Kurnik in vikar Turin. R. I. P.!